

MEMÒRIA D'ACTIVITAT ANY 2022

Entitat membre de:

ÍNDEX

1. PRESENTACIÓ	2
2. L'ENTITAT	3
3. INSERCIÓ COMUNITÀRIA.....	9
4. INSERCIÓ FORMATIVA I LABORAL.....	21
6. SERVEI DE SUPORT A LA PRESA DE DECISIONS	45
7. ESPAI JOVE ASSISTENCIAL.....	49
8. SERVEI D'ATENCIÓ EMOCIONAL A CENTRES EDUCATIUS DEL PLA DE BARRIS DE BARCELONA.....	61

1. PRESENTACIÓ

Ens plau presentar-vos la Memòria 2022 de la **Fundació CHM Salut Mental**, fundació integrada al **Grup CHM Salut Mental**, adreçada al desenvolupament de recursos socials i la finalitat de la qual consisteix principalment en la promoció, la prevenció, l'atenció, l'assistència, la rehabilitació, la inserció laboral, l'habitatge, la inclusió comunitària, la formació i la docència, la recerca en salut mental, les addicions i la drogodependència, per poblacions amb necessitats psicosocials específiques i risc d'exclusió social en els diferents àmbits sanitari, social, educatiu i comunitari.

Les seves activitats estan concertades o subvencionats per la Generalitat de Catalunya (Departament de Salut i Drets Socials), el Consorci d'Educació de Barcelona, la Diputació de Barcelona, l'Ajuntament de Barcelona, Consorci de La Mina, Fundació Bancària La Caixa i Fundación ONCE.

En l'actualitat la Fundació compta amb 114 professionals (72% dones i 28% homes) 14 dispositius i diversos programes que donen atenció preventiva i assistencial a diferents problemes de salut mental.

2. L'ENTITAT

2.1 DADES IDENTIFICATIVES DE L'ENTITAT

- Nom: FUNDACIÓ CHM SALUT MENTAL
- Any constitució: 2002.
- NIF: G-62882766.
- Seu social: C/ Numància 107-109, baixos, Barcelona, 08029.
- Telèfon: 93.445.44.51
- E-mail: fchmsm@fchmsm.com
- Web: www.grupchmsm.com/fchmcorts/

2.2 FINALITAT I OBJECTIUS

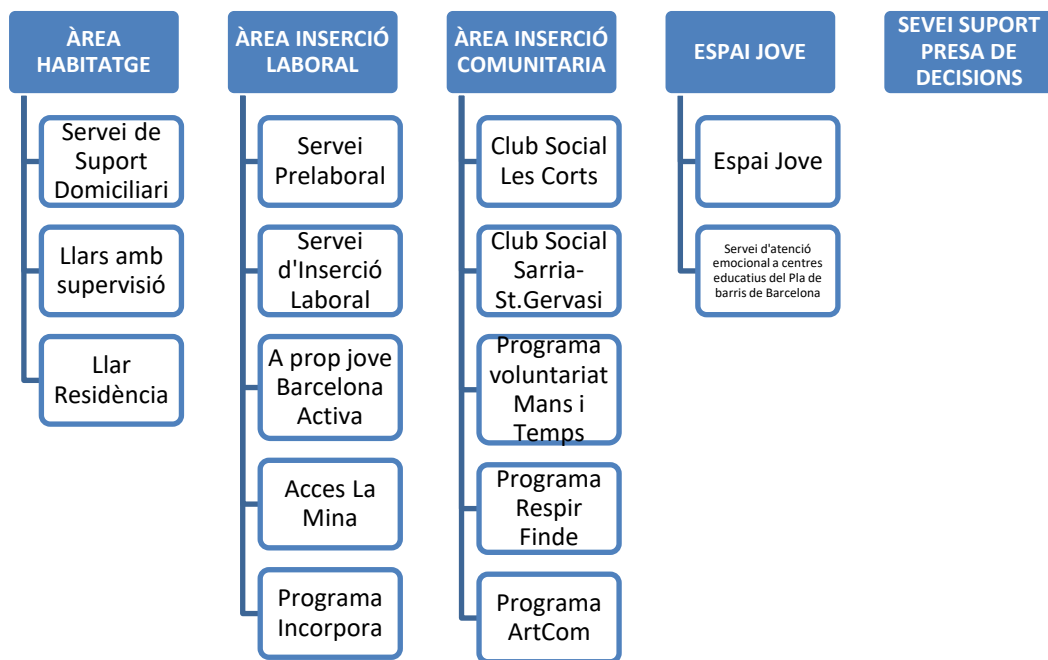
La Fundació CHM Salut Mental té per finalitat principal l'atenció, l'assistència, la rehabilitació, la inserció social, laboral i comunitària i la docència i la investigació en el camp de la salut mental.

Per a la consecució de la seva finalitat, la Fundació tindrà per objecte:

- a) Desenvolupar l'atenció a la salut mental i l'assistència psiquiàtrica.
- b) Organitzar activitats de rehabilitació psiquiàtrica a la comunitat.
- c) Realitzar programes d'inserció social, laboral i comunitària.
- d) Facilitar l'habitatge per a persones amb trastorn mental.
- e) Promoure activitats de suport a les famílies de malalts mentals.
- f) Impulsar la formació continuada, la docència i la recerca en salut mental.
- g) Estimular l'educació sanitària i la sensibilització en salut mental comunitària.

2.3 ESTRUCTURA ORGANITZATIVA

Es dota per a la realització dels seus objectius d'una estructura amb tres àrees funcionals. Completa la seva organització, depenent del patronat, amb un Departament de Gestió Professionals i Administració. Les seves activitats estan concertades o subvencionades pel Fons Social Europeu, la Generalitat de Catalunya (Departaments de Salut i de Drets Socials), per la Diputació de Barcelona, per l'Ajuntament de Barcelona i per entitats privades, com la Fundació La Caixa.

2.4 ACORD MARC D'EMPRESES

La Fundació CHM Salut Mental treballa de manera coordinada amb l'Associació Centre d'Higiene Mental Les Corts i l'Associació Les Corts per la Inserció Laboral (ALCIL). A efectes d'optimitzar les respectives activitats de les empreses esmentades, que porten col·laborant des dels seus inicis, s'ha signat un acord d'aliança estratègica que comporta posar en comú els seus respectius recursos al servei de projectes que, per la seva magnitud o caràcter interdisciplinari, així ho facin aconsellable. El conjunt de les entitats integra el Grup CHM Salut Mental.

El Grup CHM Salut Mental forma part de BCN Salut Mental, que es constitueix a finals de l'any 2010 a partir d'una aliança estratègica per tal de potenciar conjuntament l'experiència assistencial i de gestió del conjunt d'entitats en el camp de la Salut Mental Comunitària. La missió principal de l'associació BCN Salut Mental és facilitar la integració funcional de les diferents organitzacions per tal de promoure la qualitat dels processos assistencials i l'optimització en l'articulació de recursos.

2.5 SISTEMA DE QUALITAT

La Fundació CHM Salut Mental és conforme a la norma **ISO 9001:2015** i a la norma **ISO 14001:20015** (Certificat núm. 244036-2017-AQ-IBE-ENAC).

2.6 PROJECTES GESTIONATS PER L'ENTITAT EN 2022, SUBVENCIONATS PER INSTÀNCIES NACIONALS O EUROPEES

Servei/Programa	Gestor	Finançador
Llar-Residència Les Corts	FCHMSM	Departament de Drets Socials
Servei Prelaboral	FCHMSM	Departament de Drets Socials
Club Social Les Corts	FCHMSM	Departament de Drets Socials
Club Social Sarrià-Sant Gervasi	FCHMSM	Departament de Drets Socials
Servei de Suport a les Decisions	FCHMSM	Departament de Drets Socials
Programa de Suport a l'Autonomia a la Pròpia Llar	FCHMSM	Departament de Drets Socials
SOAF Espai Jove Assistencial	FCHMSM	Departament de Drets Socials
IRPF: Servei d'orientació i acompanyament a les famílies Espai Jove Assistencial	FCHMSM	Departament de Drets Socials
SIOAS Serveis integrals d'orientació, acompanyament i suport a la inserció de les persones amb discapacitat i/o malaltia mental	FCHMSM	Departament de Drets Socials Fons Social Europeu
Ocell de Foc Barcelona Nord	FCHMSM	Departament de Drets Socials Fons Social Europeu
Programa Aprop jove	UTE FCHMSM i F3T	Barcelona Activa. Ajuntament Barcelona
Servei de suport i atenció emocional als centres educatius de Pla de Barris de la ciutat de Barcelona	FCHMSM	Consorci d'Educació de Barcelona
Projecte Ocupacional per a persones amb malaltia mental del barri de la Mina de Sant Adrià de Besòs	FCHMSM	Consorci del Barri de la Mina
Programa de Primers Auxilis en Salut Mental (PASM)	FCHMSM	Departament de Salut
Programa de suport a la vida independent de persones amb trastorn mental	FCHMSM	Ajuntament de Barcelona
Servei d'inserció laboral especialitzat en salut mental	FCHMSM	Ajuntament de Barcelona - Institut Municipal de Persones amb Discapacitat (IMPD)
Prog. FINDE: Respir de suport a famílies cuidadores amb estades de persones amb trastorn mental	FCHMSM	Ajuntament de Barcelona

Programa de lleure inclúiu per a persones amb malaltia mental	FCHMSM	Ajuntament de Barcelona
Impuls de l'Art Comunitari #ArtCom. Ciutat	FCHMSM	Ajuntament de Barcelona
Impuls de l'Art Comunitari #ArtCom. Districtes de LC i SSG	FCHMSM	Ajuntament de Barcelona
Programa d'atenció psicoterapèutica a infants	FCHMSM	Ajuntament de Barcelona
Primers Auxilis en Salut Mental Jove	FCHMSM	Ajuntament de Barcelona
Servei d'atenció psicoterapèutica a infants i famílies (PAPIF) en situació de risc i vulnerabilitat	FCHMSM	Ajuntament de Barcelona
Aprenentatge i Servei, Motor d'Inclusió	FCHMSM	Ajuntament de Barcelona
Subvenció a favor d'entitats sense finalitat de lucre que gestionen habitatges d'inserció social a la ciutat de Barcelona	FCHMSM	Diputació de Barcelona
Llars amb supervisió	FCHMSM	Xarxa d'Habitatges d'Inclusió
#Act2Learn3 2021: Programa de desenvolupament de competències per a persones amb discapacitat psicosocial	FCHMSM	FUNDACIÓN ONCE
Germinador Jove – programes SINGULARS	FCHMSM	SERVEI D'OCUPACIÓ DE CATALUNYA (SOC)

2.7 PARTICIPACIÓ

La Fundació CHM Salut Mental ha participat en les següents xarxes, plataformes o federacions:

- **AMMFEINA:** Entitat que aglutina 32 entitats socials no lucratives d'arreu de Catalunya dedicades a la inclusió laboral de persones amb trastorn mental, oferint recursos i serveis. BCN Salut Mental forma part de la Junta Directiva. Per mitjà d'Ammfeina, es forma part de la **Confederació del Tercer Sector**.
- **BCN Salut Mental:** aliança estratègica per tal de potenciar conjuntament l'experiència assistencial i de gestió del conjunt d'entitats en el camp de la Salut Mental Comunitària.
- **Xarxa Barcelona d'inclusió al mercat ordinari de treball (XIB):** Xarxa de col·laboració entre el govern local i el tercer sector en l'àmbit de la inserció en el mercat ordinari, integrada en l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva.
- **Xarxa d'Atenció a la Vida independent, XAVI:** té la missió de promoure la transformació social a la ciutat i donar resposta per a la plena inclusió i al dret a una vida digna de les persones amb diversitat funcional. Representats al Grup d'Oci Inclusiu i al d'Habitatge de vida Independent.
- **Xarxa d'Economia Social de Barcelona:** té per finalitat potenciar l'economia social per afavorir la inserció sociolaboral de persones en risc d'exclusió i col·lectius vulnerables, així com visualitzar bones pràctiques de les empreses socials, i de RSC de les empreses mercantils. Aquesta xarxa està coordinada per Barcelona Activa.
- **ECAS:** Plataforma d'entitats contra l'exclusió social, que gestiona entre d'altres iniciatives, el Programa Labora amb l'Ajuntament de Barcelona. ECAS forma part de la Taula del Tercer Sector.
- **Federación Española de Asociaciones de Rehabilitación Psicosocial:** BCN Salut Mental forma part de la Junta Directiva, assumint una de les vicepresidències.
- **Espai Les Corts per a la Inclusió 20+20+20:** En aquest espai, liderat pel Districte de Les Corts i que té entre els seus objectius afavorir la inserció laboral de persones amb discapacitat, s'inclouen empreses i entitats del districte de Les Corts.
- **FEDAIA:** Plataforma que agrupa entitats catalanes que treballen amb infants, joves i famílies en situació de risc. Espai Jove Assistencial participa a la comissió de Centres residencials i forma part del grup d'experts que organitza el FORUM FEDAIA 2020.

- **XIALC:** Xarxa d'infància i adolescència de Les Corts. Formem part del grup motor d'aquesta xarxa d'entitats, institucions o serveis que treballen amb infància i adolescència al districte de Les Corts.
- **ISEM:** Plataforma d'àmbit estatal d'entitats per a la inserció social i laboral de persones amb trastorn mental mitjançant programes de recuperació i suport psicosocial-comunitari.
- **Federació Catalana de Voluntariat Social:** Participació en les reunions de la Comissió de Salut i participació al Grup de treballar de formació en voluntariat i salut mental.
- **Encaix:** Federació que recull fundacions d'activitat tutelar per persones amb trastorn mental.
- **PIMEC:** Patronal més representativa de les micro, petites i mitjanes empreses a Catalunya que representa, defensa i impulsa el teixit empresarial de pimes i autònoms.
- **ADECEM:** Associació Empresarial de Centres Especials de Treball d'iniciativa social de persones amb malaltia mental, composta per Centres Especials de Treball i interlocutora de feina de la plataforma ISEM.

3. INSERCIÓ COMUNITÀRIA

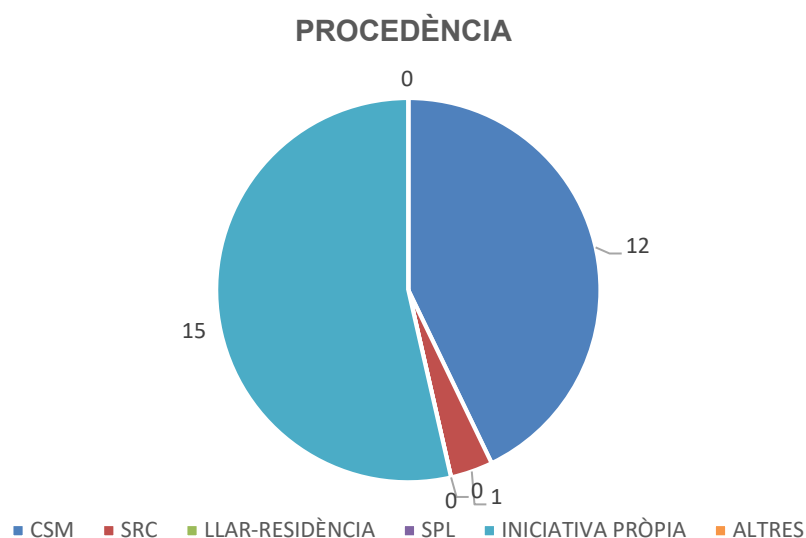
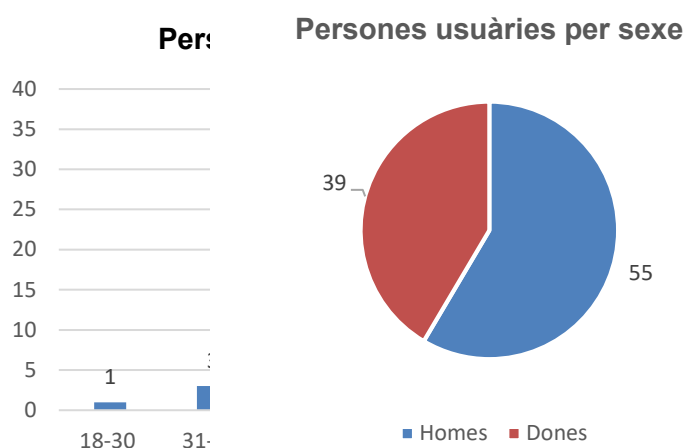
3.1 CLUB SOCIAL PER PERSONES AMB TRASTORN MENTAL

La FCHMSM gestiona els Clubs Socials per a persones amb trastorn mental dels districtes de la ciutat de Barcelona de Les Corts i de Sarrià-Sant Gervasi. Estan subvencionats pel Departament de Drets Socials en la modalitat de Mòdul B (31 a 70 usuaris a la setmana).

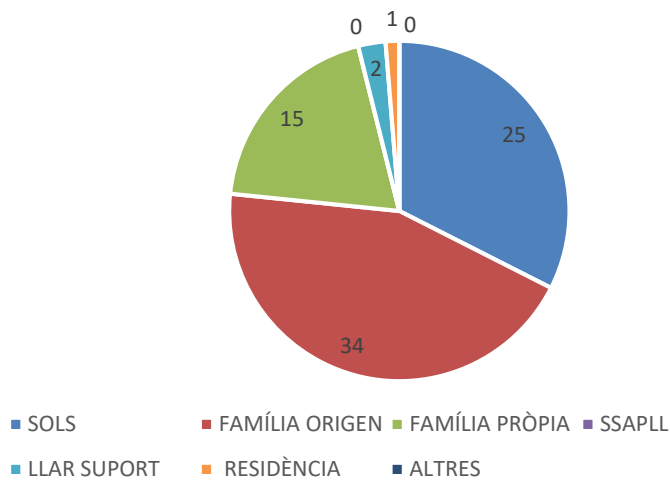
CLUB SOCIAL LES CORTS

PERFIL PERSONES USUÀRIES

FLUXOS ASSISTENCIALS	
Total d'usuaris	94
Vinculacions	28
Desvinculacions	27

TIPUS CONVIVÈNCIA

ACTIVITATS INTERNES

Amb ritme
Club de dones
Dibuix creatiu
Documental
Espai Club
Estiraments i Relaxació
Gran Concurs
Reunió Apropa
Reunió de Propostes

ACTIVITATS EXTERNES

Activitats puntuals
Cant
Club de lectura
Estiraments i relaxació
Hort
Passejada
Piscina Estiu
Sortida
Sortida d'un dia
Street Photo
Tenis Taula
Tertúlia online

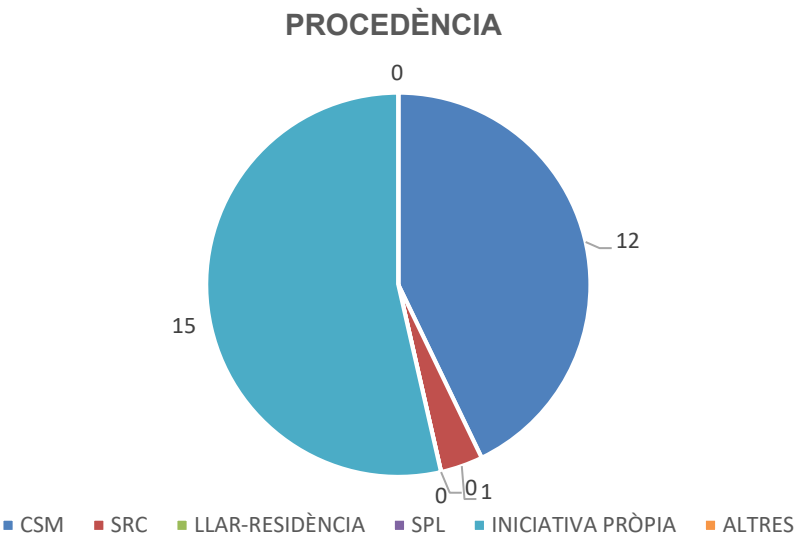
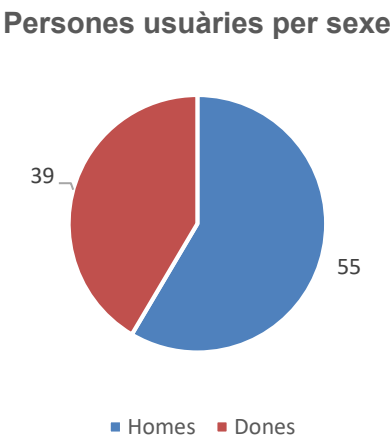
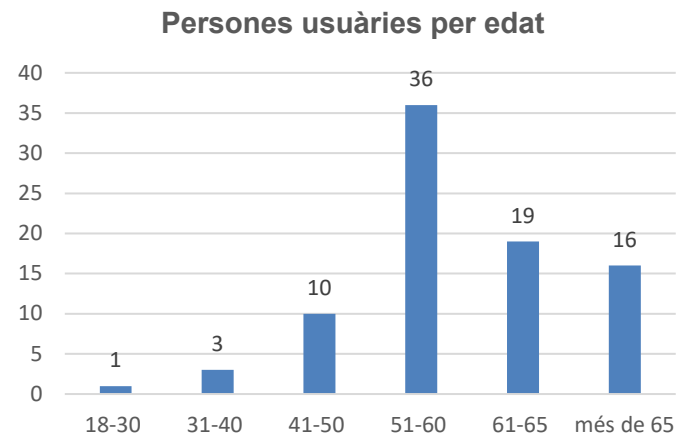
ACTIVITATS AUTOORGANITZADES

Apropa

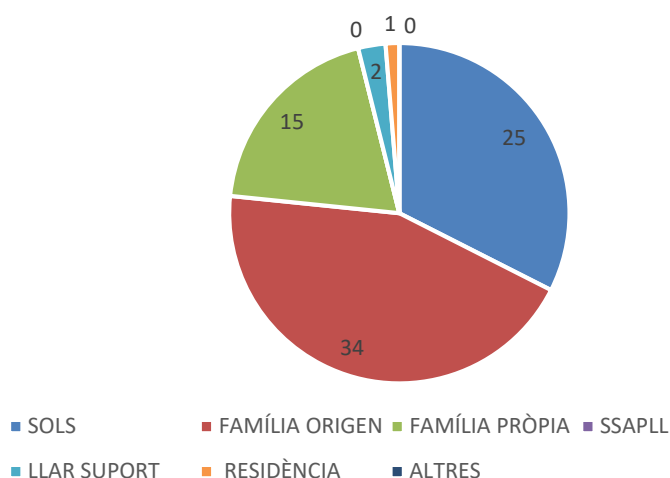
CLUB SOCIAL SARRIÀ-SANT GERVASI

PERFIL PERSONES USUÀRIES

FLUXOS ASSISTENCIALS	
Total d'usuaris	85
Vinculacions	22
Desvinculacions	20

TIPUS CONVIVÈNCIA

ACTIVITATS INTERNES

Activitats Dinàmiques
Cinefòrum
Docufòrum
Espai d'Art Obert
Quiz
Relaxació
Reunió de Propostes
Taller de mòbil

ACTIVITATS EXTERNES

Activitats puntuals
Cafè Tertúlia
Cant
Club de lectura
Cuina
Descobrim Barcelona
Fotografia
Informàtica
Passejada
Piscina d'Estiu
Sortida
Sortida d'un dia
Teatre
Videofòrum Antiestigma

ACTIVITATS AUTOORGANITZADES

Apropa
Escacs

3.2 PROGRAMA “MANS I TEMPS”. VOLUNTARIAT

MARC D'ACTUACIÓ DEL PROGRAMA

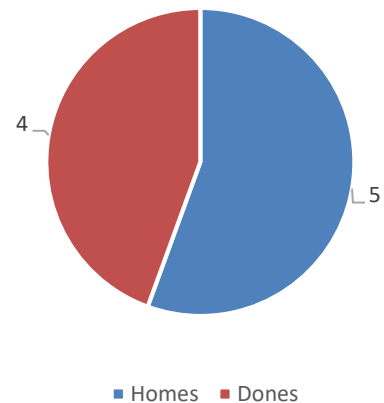
La Fundació CHM Salut Mental, integrada a la Federació Catalana de Voluntariat Social (entitat F421), desenvolupa el Programa MANS I TEMPS: Programa de voluntariat i salut mental.

El programa té per objectiu promoure i gestionar voluntariat social relacionat amb la promoció i l'atenció a la salut mental i promoure l'acció voluntària entre usuaris dels serveis d'atenció a la Salut Mental. Desenvolupa la seva activitat a la ciutat de Barcelona.

PERFIL DE LES PERSONES VOLUNTÀRIES

10 persones voluntàries

SEXE	
Homes	4
Dones	6

ACTIVITAT

Les accions de voluntariat que promou el programa són:

- Accions voluntàries de suport a persones amb trastorn mental: Tasques d'assessorament tècnic i dinamització en activitats i recolzament en la integració en activitats normalitzades. Els voluntaris poden prestar atenció individual a persones o de suport a serveis de la Xarxa d'Atenció a Salut Mental.
- Acció voluntària prestada per persones amb trastorn mental: El col·lectiu de persones amb problemes de salut mental pot ser prestador d'acció voluntària, ja sigui donant suport a altres persones afectades (*peer suport*) o bé fent altres modalitats de voluntariat social.

Taller d'Origami: Trobada amb l'Artista desenvolupada al Taller d'Art Obert del Centre Cívic Joan Oliver Pere Quart

Bàsquet 3x3 organitzat per els SRC al Pavelló Illa Diagonal (SRC)

Voluntariats als SRC (activitats grupals):

Taller Artístic d'estiu

Esriptura creativa al SRCLC.

GAM (Grup d'Ajuda Mútua)

HORT DE FELIPE DE PAZ**MANTENIMENT DE L'HORT**

El Grup CHM Salut Mental té signat un conveni de cessió de 10 taules en aquest hort Urbà, on queda recollit que voluntaris de Mans i Temps s'encarreguen de les tasques de neteja de l'hort.

PRORAMA CURA DE L'HORT

Cessió d'ús de 4 de les taules de l'Hort de Felipe de Paz cedides al GRUP a persones amb Trastorn Mental.

3.3 PROGRAMA ARTCOM

3.3.1 MARC D'ACTUACIÓ DEL PROGRAMA

El Grup CHM Salut Mental, en diferents serveis i programes, ha promogut la creació artística com a eina terapèutica, rehabilitadora i d'integració comunitària i posa ara en marxa el **Programa #ArtCom**, com a eina transversal dels diferents programes del Grup que treballen des de la creació artística i l'orientació comunitària.

L'Objectiu general del Programa és *promoure la participació de persones amb trastorn mental a activitats artístiques comunitàries*.

3.3.2 ENTITATS I RECURSOS COL·LABORADORS DEL PROGRAMA

Entitats:

Associació Centre d'Higiene Mental les Corts, Associació Cultural Casa Orlandai, Associació d'Idees Ema, Associació les Corts per la Inserció Laboral, Barcelona Salut Mental, Centre de Formació i Prevenció del Maresme, Centre i Teatre de Sarrià, Fundació ACE, Fundació els 3 Turons, Osonament, Associació d'Artistes de Sarrià, Radio Nikosia, Utopia Barcelona.

Recursos Comunitaris:

Auditori de Barcelona, Biblioteca Montserrat Abelló, Casa Orlandai, Centre Cívic Can Deu, Centre Cívic de Sarrià, Centre Cívic Joan Oliver Pere Quart, Centre Cívic Vallvidrera - Vázquez Montalbán, Centre Cívic Vil·la Urània, Club Social de les Corts, Club Social Sarrià Sant Gervasi, Fàbrica de Creació La Escocesa, Casa Orlandai, Fundació Antoni Tàpies, la Caldera, MACBA, Servei de Rehabilitació Comunitària de les Corts, Servei de Rehabilitació Comunitària de Sarrià Sant Gervasi, Teatre de Sarrià

Altres: Alter Arte, Apropa Cultura, Circorts, Districte de Sarrià-Sant Gervasi, Districte, les Corts, DMTOfest, Espai d'Inclusió de les Corts, L'Altre Festival, La Puça Espectacles, Parelles Artístiques, Premis Agustí de Semir Art Brut

3.3.3 ACTIVITATS

El **Programa #ArtCom** s'organitza a través de diversos sub programes:

MOSTRA FOTOGRÀFICA “REFLEXOS” 2022:

* Programa subvencionat per l'Ajuntament de Barcelona. Programa d'Oci Inclusiu (Oc11)

Vuitena edició de la Mostra fotogràfica del Grup CHM Salut Mental.

La Mostra ha estat organitzada amb la participació del **Grup de Fotografia** del SRCSSG els quals conformen el Comitè Organitzatiu. Tanmateix, el Jurat ha estat integrat per persones usuàries de serveis de Salut Mental.

- **31 participants** (20 Homes 11 Dones).
- **75 fotografies** presentades.
- **5 persones usuàries** del SRCSSG membres del Comitè Organitzatiu.
- **2 persones usuàries** membres del Jurat.
- **1 persona usuària** presentadora de l'acte.
- **2 Activitats paral·leles** (Reflexos de dia i reflexos de Nit).
- **Acte de Lliurament del premi** al Centre Cívic Joan Oliver Pere Quart amb la participació d'un duet musical (piano i clarinet).

El Calendari de sobretaula 2023 del Grup CHM Salut Mental ha inclòs les 12 fotografies finalistes de l'edició del Certamen del 2020.

PARELLES ARTÍSTIQUES:

Parelles Artístiques consisteix en la creació i la posterior exposició d'unes obres realitzades per parelles artístiques formades per dos artistes, un dels quals està vinculat a recursos de salut mental.

Edició 2022

Hem participat al Projecte 23 aprelles i un **trio**. Al setembre es va col·laborar en la inauguració de l'exposició Catalunya a la Fabra i Coats. Al novembre es va col·laborar en l'exposició de Parelles al barri del Putxet l'Acció Artística.

3 Exposicions

- **Exposició Catalunya** a la Fabra i Coats (Organitza Osonament)
- **Exposició Barcelona** a la Casa Orlandai
- **Exposició Retrospectiva** al Centre Cívic de Vallvidrera

DIA INTERNACIONAL DE LA DANSA

El 29 d'abril es celebra el **Dia Internacional de la Dansa 2022** a la Plaça Comas de les Corts amb les actuacions de Magí Serra i Maria Klajnscek, la Companyia Liant la Troca i el Grup de Dansa del Grup CHM Salut Mental.

Participació: 200 persones

[Video coreografia](#) Dia l'Internacional De la Dansa 2022 (Youtube)

[Video making off](#) del vídeo de la coreografia (Youtube)

TROBADA AMB L'ARTISTA:

Sessió de treball pràctic amb professionals o artistes experts en una tècnica concreta adreçada a persones usuàries i població general.

Origami amb Pepa Garcia i Marcio Acácio

Activitat de dues sessions per a conèixer la tècnica de papiroflèxia japonesa al Centre Cívic Joan Oliver - Pere Quart.

Participants: 5 Homes 9 Dones

Zensho amb Eva Ibáñez

El Zensho o la Cal·ligrafia Zen és una disciplina japonesa que ens convida a connectar amb el nostre interior i a expressar a través del moviment autèntic.

Participants: 2 Homes 6 Dones

Reflexos de dia amb Sergi Conesa

Taller de fotografia que anima a la participació a Reflexos: Mostra fotogràfica 2022 .

Participants: 8 Homes 7 Dones

Traç improvisat amb Eva Ibáñez

Activitat a la Casa Orlandai vinculada a l'exposició *I tu que pintes per la Salut Mental?!*

Reflexos de Nit amb Héctor Mediavilla

Participants: 4 Homes 1 Dones

CÀPSULES D'ART.

CAPSULA MACBA

Realització de la CÀPSULA d'ART en col·laboració amb la **Fundació Antoni Tàpies**

Participants: 4 Homes 6 Dones

EXPOSICIONS COL·LECTIVES

Exposicions de diferents disciplines artístiques organitzades en col·laboració amb els Centres Cívics de la Ciutat i adreçada a la població general.

I TU QUÈ PINTES PER LA SALUT MENTAL

2 EXPOSICIONS:

- Exposició al Centre Cívic Pere Quart

- Exposició a la Casa Orlandai

I TU QUÈ DIUS PER LA SALUT MENTAL?!

Participants: 3 Homes 1 Dona

CIRCORTS

Exposició fotogràfica en col·laboració amb el **Centre Cívic Pere Quart**.

Fotògrafs del **Grups de fotografia** del SRCSSG i del CSLC van ser acreditats (els van facilitar passis de premsa) per tal de poder fer un seguiment fotogràfic del Festival d'Arts Escèniques (Circ). La selecció de fotografies resultants van ser exposades al Centre Cívic.

[Inauguració exposició](#) (web CC Pere Quart)

PSICONÀUTES

COMPANYIA D'ARTS ESCÈNIQUES dels SRC.

Formació: Sessió formativa amb el coreògraf i ballarí **Pere Faura**.

Actuació al DMTOFest: Presentació de l'espectacle Somnis al DMTO Fest

Participants: 4 Homes 6 Dones

[Somnis al DMTOFest](#) (notícia butlletí Grup CHM SM)

ALTRES INICIATIVES/ACTIVITATS

CINEFÒRUM: VOTAMOS

Projecció del Curtmetratge i posterior debat amb els assistents.

Activitat oberta a la Comunitat realitzada al Centre Cívic Can Deu l'11 d'octubre de 2023

Participants: 23 Homes 17 Dones

[Votamos](#) (notícia butlletí Grup CHM SM)

TRIANGLE INCLUSIU: (Centre i Teatre de Sarrià)

L'Activitat Triangle Inclusiu consisteix en un Taller de Teatre des de la metodologia del Teatre de l'Oprimat. Aquesta activitat s'ha fet en col·laboració amb el Centre i Teatre de Sarrià i els Jesuïtes de Sarrià.

Participants: 1 Homes 3 Dones

HOMBRA DEL VENT. Ruta foto literària

Audiovisual realitzat pels Grup de Fotografia i el Grup de Lectura del Servei de Rehabilitació Comunitària de Sarrià Sant Gervasi.

[Enllaç a l'audiovisual](#) (Youtube)

3.4 PROGRAMA FINDE DE RESPIR FAMILIAR

Programa de **Respir Familiar** subvencionat per l'Ajuntament de Barcelona. Persones amb discapacitat. Atenció Social per a persones amb discapacitat que complementin els serveis públics.

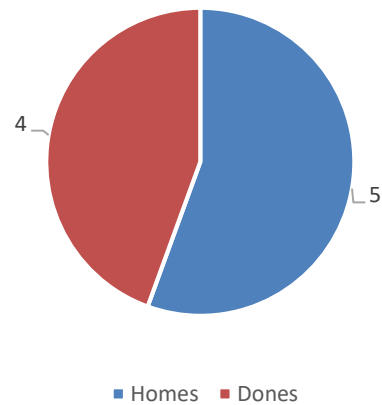
Al llarg del 2022 s'han realitzat **3 sortides** de Respir:

- Sortides:**
- **Tossa de Mar** (2 i 3 de juliol de 2022)
 - **Figueres** (1 i 2 d'octubre de 2022)
 - **Calella de la Costa** (5 i 6 de novembre de 2022)

Participants:

9 persones participants (16 pernoctacions)

SEXE	
Homes	5
Dones	4

4. INSERCIÓ FORMATIVA I LABORAL

4.1 MARC D'ACTUACIÓ

L'Àrea d'Inserció Laboral té per objectiu l'acompanyament en itineraris d'inserció laboral i/o formativa. Està integrada pel Servei Prelaboral (SPL) i el Servei d'Inserció Laboral (SIL).

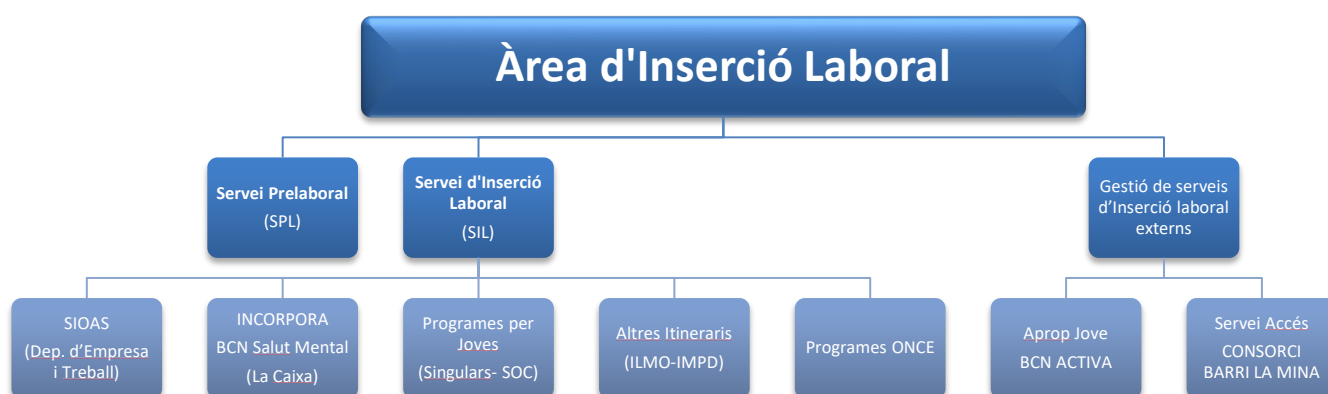
El SPL és un recurs de la cartera de Serveis Socials i gestiona 25 places subvencionades pel Departament de Drets Socials.

El Servei d'Inserció Laboral gestiona diferents programes com el "Servei Integral d'Orientació, Acompanyament i Suport a la Inserció de persones amb discapacitat i/o trastorns de la salut mental" (SIOAS- subvencionat pel Departament d'Empresa i Treball i Fons Socials Europeus), Programes específics per joves (Projecte Singulars, subvencionat pel SOC) i diferents programes d'orientació i acompanyament a la inserció laboral (subvencionats per l'Ajuntament de Barcelona- IMPD i Fundació ONCE). En el SIL també està integrada la professional del Programa Incorpora, amb funcions d'orientació i prospecció (subvencionada per la Fundació Bancària La Caixa).

L'Àrea d'Inserció Laboral també gestiona serveis i programes externs com l'Aprop Jove de Barcelona Activa i l'Accés, del Consorci del Barri de La Mina.

L'activitat de l'Àrea està integrada en el Servei d'Inserció Laboral de BCN Salut Mental (SIL BCN).

4.2 ORGANIGRAMA

4.3 ACTIVITAT REALITZADA

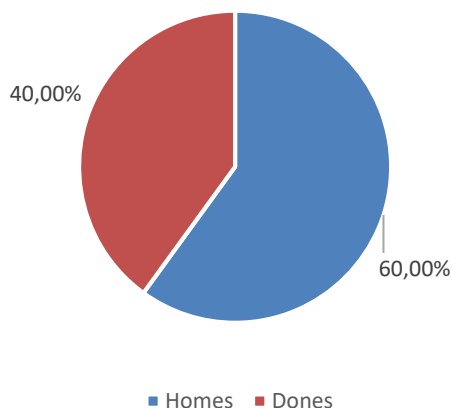
L'Àrea d'Inserció Laboral ha atès al 2022 a 193 persones (153 en itineraris i 50 a SPL, tenint en compte que 10 han estat vinculades durant l'any als dos serveis), resultat que implica un lleuger descens en referència a l'any anterior (que es va atendre a 210 persones). L'activitat assistencial de l'àrea continua lluny de les dades pre pandèmia (241 persones ateses al 2019).

Destacar que l'impacte de la situació pandèmica vinculada a la Covid-19 s'ha estabilitzat i amb el manteniment de les mesures preventives bàsiques, l'activitat presencial de l'àrea, ha estat normalitzada.

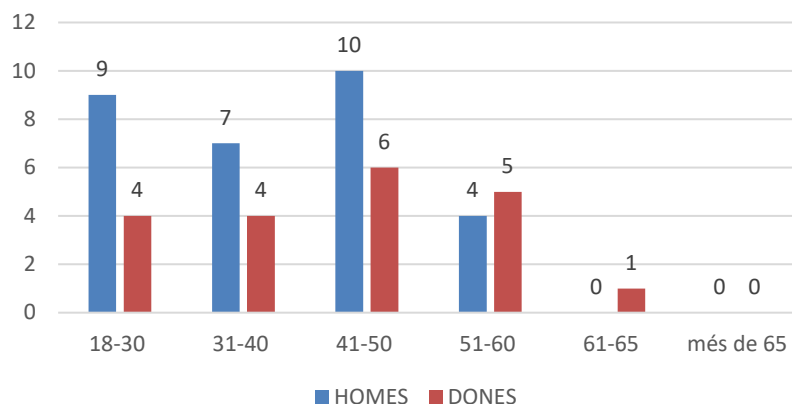
4.3.1 SERVEI PRELABORAL:

- Núm. Places: **25**
- Núm. Persones usuàries 2022: **50** (20 dones i 30 homes).
- Núm. Noves persones usuàries: **25** (10 dones i 15 homes).
- Núm. Baixes: **25**

Persones usuàries per sexe
-SPL 2022

Persones usuàries per edat - SPL 2022

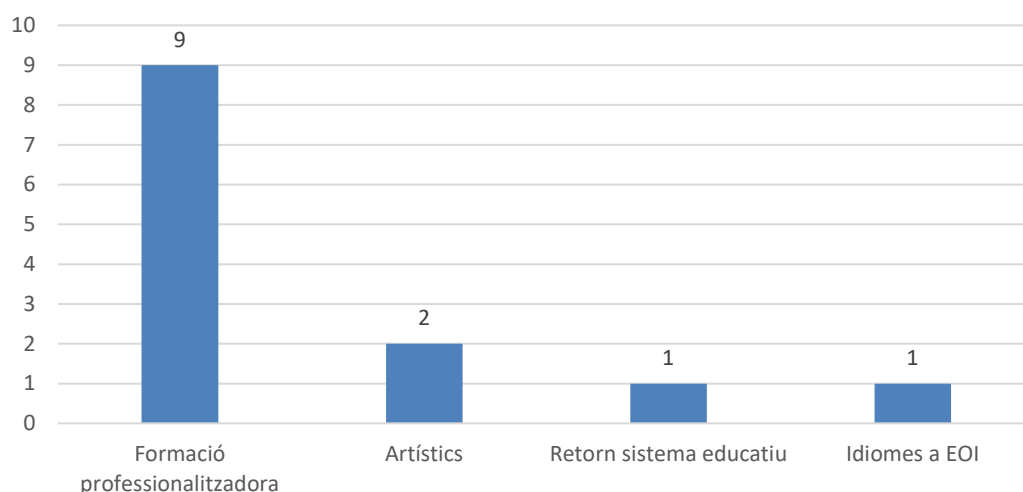

Al llarg del 2022 han estat vinculades al SPL un total de 50 persones, 25 d'elles eren noves incorporacions.

S'han realitzat 18 activitats grupals en el marc del Programa d'Orientació Laboral i del Programa de Potenciació d'Hàbits i Capacitats Personals i Socials (competències transversals). Les activitats que han tingut un major nivell d'assistència han estat les accions de Peer to Peer (informàtiques i d'idiomes), amb molt bones valoracions per part de les persones participants, així com el taller de cognició social. Han estat molt ben valorats també el taller de Disseny de prototips (índex de satisfacció de 9,1 sobre 10) i el taller d'Oficis artesans (8 sobre 10).

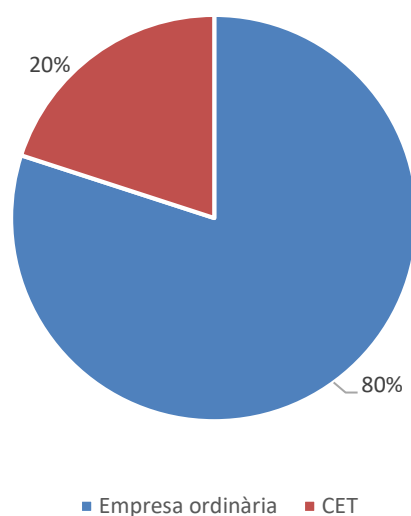
- Núm. Persones amb avanç en el seu itinerari: 21 de les persones ateses al servei prelaboral (un **42%**) han fet **avanços en el seu itinerari** (entenent avanç com inserció laboral, formativa o derivació a Servei d'Inserció Laboral). En referència a la **inserció formativa** destacar que 10 persones (**20%**) han realitzat alguna inserció formativa (5 dones i 5 homes), i algunes d'elles més d'una formació, sent el total de formacions realitzades 13.

Insercions formatives SPL 2022

Quant a la **inserció laboral**, 13 persones (7 homes i 6 dones), un **26%** de les persones usuàries, han aconseguit algun contracte laboral. Dotze de les insercions han estat a empresa ordinària i 3 a centres especials de treball.

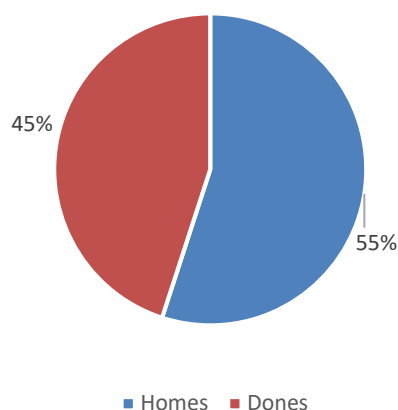
Insercions laborals SPL 2022

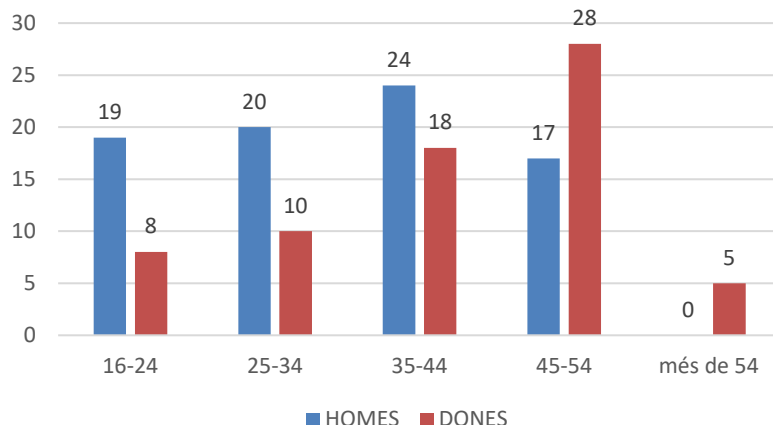
4.3.2 SERVEI D'INSERCIÓ LABORAL

- Núm. Persones usuàries: **153** (69 dones i 84 homes).
- Núm. Noves persones usuàries: **41** (21 dones i 20 homes).

Persones usuàries per sexe - SIL 2022

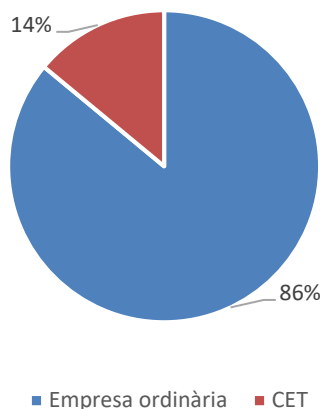
Persones usuàries per edat - SIL 2022

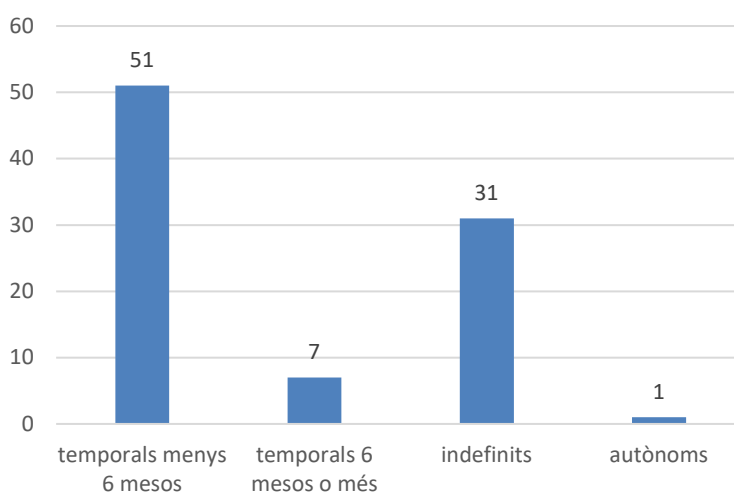
- Núm. Persones amb inserció laboral al SIL: **61** (28 dones i 33 homes), que suposen un **índex d'inserció del 40%**.

Hi ha persones amb més d'una inserció durant el període, sent el total de contractes **90**.

Contractacions SIL 2022 per tipus d'empresa

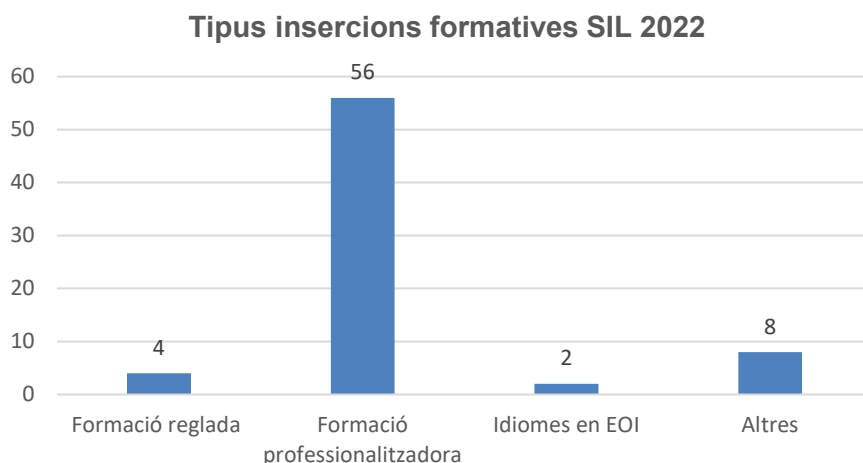

Temporalitat contractacions SIL 2022

- Núm. Persones amb **inserció formativa**: **44** (24 homes i 20 dones), que suposen el **29%** de les persones usuàries.

Hi ha persones amb més d'una inserció formativa durant el període, sent el total d'insercions formatives 70.

En relació a les activitats de prospecció del SIL, el nombre **d'empreses visitades** durant el 2022 (sense comptar l'activitat prospectiva en el marc del programa Incorpora) ha estat de **106**, dada superior a l'aconseguida l'any anterior (89) i ja molt similar a nivells pre-pandèmia (109 al 2019).

DADES DE PROGRAMES SIL 2022:

- Programa SIOAS 2021: Programa d'inserció laboral executat de juliol del 2021 fins el juny del 2022 amb **34** persones ateses (13 homes i 21 dones). En el marc del SIOAS s'ha realitzat la formació tecnico-professional de **Tècniques administratives bàsiques d'oficina** (contingut adaptat al Certificat de Professionalitat ADGG0408 **d'Operacions auxiliars de serveis administratius i generals**) amb un total de 150 hores, a la qual hi han participat 5 persones usuàries. 8 participants del SIOAS han fet pràctiques en empresa. Destacar que aquest programa ha assolit un **35% d'inserció laboral**.
- Programa SIOAS 2022: Programa que s'executa des del juliol del 2022 fins el juny de 2023. Durant el 2022 hi han participat **26** persones (13 dones i 13 homes).
- Programa POISES Psicosocial ONCE (Act2learn 3): Programa realitzat conjuntament amb la Fundació Els Tres Turons de maig del 2021 al setembre del 2022. És un projecte de reforç de l'ocupabilitat per a **5** persones participants a través d'itineraris individuals i accions grupals emmarcades en projectes

d'Aprenentatge i Servei en l'àmbit medi ambiental. S'han realitzat 224 hores d'accions grupals, a més de les hores d'atenció individual.

- Programa ILMO- IMPD (Institut Municipal de Persones amb Discapacitat): Programa d'inserció en empresa ordinària que ha atès a **120** persones. Destacar que aquest programa ha assolit un **29% d'inserció laboral** en empresa ordinària.
- Programa Singulars 2021: Programa per a joves realitzat conjuntament amb la Fundació Els Tres Turons de gener de 2022 a l'octubre de 2022. Han participat **23** persones joves (16 homes i 7 dones). El total **d'insercions** (laborals i retorn al sistema educatiu de menors de 20 anys) va ser del **29%** de les places atorgades.
- Programa Singulars 2022: Programa per a joves realitzat conjuntament amb la Fundació Els Tres Turons que ha estat aprovat al desembre de 2022 però que es desenvoluparà al 2023. Es preveu atendre a 24 joves i assolir un índex d'inserció o retorn al sistema educatiu del 20%.
- APS, motor d'inclusió: Projecte finançat per l'Ajuntament de BCN pel desenvolupament de projectes d'Aprenentatge i Servei. Durant el 2022 s'han realitzat **8 projectes d'aprenentatge i servei** amb 6 centres educatius i 2 serveis comunitaris.

El Grau de Satisfacció manifestat per les persones usuàries ha estat alt en general (8,92 sobre 10), tant pel que fa al desenvolupament de les diferents activitats, com en relació a la informació proporcionada des del servei (9,25), el tracte rebut (9,17) i el confort de les instal·lacions (7,92).

4.3.3 PROGRAMA A PROP JOVE

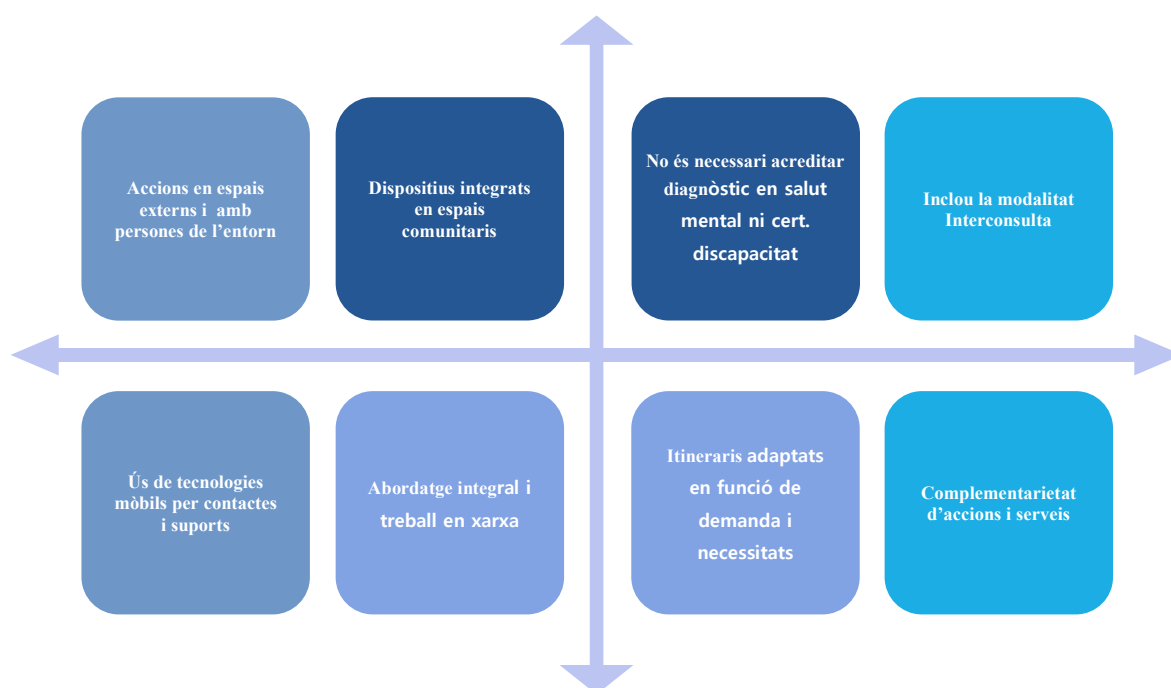
A PROP Jove és un programa d'inserció sociolaboral d'iniciativa municipal, promogut per l'agència de desenvolupament local Barcelona Activa i el Departament de Salut de l'Ajuntament de Barcelona. En el marc d'aquest programa, la FCHMSM, integrada amb una UTE amb la Fundació Els Tres Turons, ha mantingut durant el 2022 la gestió de tres serveis d'atenció a persones joves de la ciutat de Barcelona.

Està adreçat a persones joves d'entre 16 i 35 anys, amb malestar psicològic i/o alguna problemàtica relacionada amb la salut mental. El seu objectiu és facilitar l'accés al mercat de treball i/o el retorn al sistema educatiu. Amb aquesta finalitat s'ofereix a les persones participants un itinerari d'inserció sociolaboral personalitzat i dissenyat des d'un abordatge que integra les perspectives social, sanitària i psicològica.

El model d'intervenció realitzat integra diferents metodologies pròpies de la inserció laboral i formativa de persones joves amb trastorn mental: Itineraris individuals, Model d'Ocupabilitat per Competències (ISFOL), Metodologia de Treball amb suport (IPS) i Model d'Aprenentatge Servei (APiS).

El Programa s'ha dut a terme en tres punts d'actuació ubicats a 3 districtes de la ciutat de Barcelona: Espai Jove Garcilaso (Districte de Sant Andreu), Centre Cívic Besòs Maresme (Districte de Sant Martí) i Casal de Joves Palau Alòs / Centre Cívic Convent de Sant Agustí (Districte de Ciutat Vella,) amb dues persones tècniques del programa a cada punt.

L'estructura i implementació del projecte s'ha desenvolupat de forma transversal en els tres punts per tal de garantir un model de treball en xarxa compartit garantint, però, al mateix temps, el caràcter territorial de cada un dels punts d'actuació. La **intervenció realitzada** combina elements característics dels serveis generalistes amb altres més propis dels serveis especialitzats i s'afegeixen altres elements nous diferenciadors.

Al llarg de l'últim període d'execució del programa han participat a l'A Prop Jove un total de 215 persones, sent en aquest cas el nombre de persones participants superior al de períodes anteriors.

El perfil de les persones incorporades ha estat també molt semblant al de les anteriors edicions del programa. Homes i dones en una proporció similar (54% vs 46%), majoritàriament (68%) amb una formació a nivell d'estudis secundaris La franja d'edat amb més població atesa continua estant entre els 18 i 25 anys.

El nombre de participants durant aquest període ha estat superior al d'anys anterior, arribant a un total de 215 persones, La via d'accés més freqüent ha estat la derivació i/o la interconsulta (61,2%).

La major part de les intervencions realitzades són de caràcter individual, tot i que també s'han dut a terme també activitats grupals dins els Mòduls d'Orientació, de Tècniques de Recerca de Feina i Espai Recerca de Feina.

Entre els resultats aconseguits en relació als indicadors de sortides positives i/o avenços en els itineraris, podem destacar que en el moment de finalitzar aquesta última edició del programa un 42% de les persones participants havien aconseguit un o diversos contractes laborals, i **un 51% del total de persones participants que comptaven amb els requisits legals per a poder assolir una inserció laboral ja ho havien aconseguit. El percentatge total de persones participants diferents que havien aconseguit una inserció laboral i/o formativa és del 55,7%** La majoria de les insercions laborals aconseguides s'han produït en el **mercat ordinari** de treball.

L'anàlisi dels resultats obtinguts als Qüestionaris d'avaluació del programa mostra un **elevat nivell de satisfacció** per part de les persones participants, amb una mitjana global de totes les puntuacions (8,9) molt semblant a la d'anys anteriors. Destaquen especialment les valoracions positives en relació la **adaptació del personal tècnic al ritme de treball** de les persones participants, **l'atenció rebuda durant el període de confinament**, el coneixement de la matèria de les persones tècniques, la coordinació dels professionals i els horaris d'atenció.

4.3.4 SERVEI ACCÉS

Durant el 2022 la Fundació CHM SM ha mantingut la gestió del servei Accés, que és un servei d'inserció sociolaboral d'acompanyament, suport i seguiment a la formació i inserció per a persones amb condicionants de salut mental de l'entorn del Barri de la Mina i Sant Adrià del Besòs, integrat en la Xarxa de Serveis Sociolaborals del Consorci del barri de La Mina.

S'ha participat com servei Accés a la Taula de Salut Mental de Sant Adrià, col·laborant en els actes relacionats amb el Dia Mundial de la Salut Mental.

El nombre de **persones ateses** al servei Accés durant el 2022 ha estat de **54** (24 homes i 30 dones).

Respecte a l'edat de les persones vinculades, la majoria de les persones usuàries del projecte es troben en la franja d'edat compresa entre els 26 i els 45 anys. S'observa també una alta proporció de persones d'entre 46 i 53 anys, grup que es relaciona amb persones en situació d'atur de llarga durada, que han reiniciat els processos d'inserció laboral i també persones que han finalitzat algun tipus de prestació econòmica i precisen tornar a cercar feina.

Un 69% de les persones vinculades tenen reconegut el seu grau de discapacitat amb un percentatge igual o superior al 33%, percentatge mínim que ofereix a la persona la possibilitat d'inserir-se dins del mercat laboral protegit.

Un 33% de les persones ateses s'engloben en el col·lectiu de minories, fent referència especialment a l'ètnia gitana. També hi ha un 5% de persones amb mesures judicials.

De les 54 persones ateses al servei, 32 venien de l'any anterior i mantenien el seu itinerari laboral al servei, representant un 59,2% del total de persones ateses. Un altre

37% de les persones usuàries han estat noves vinculacions al servei en el 2022 i un 3,7% han estat recuperacions.

Durant el 2022, s'han inserit 24 persones usuàries del projecte; aquestes han generat un total de 40 contractes en diferents empreses. S'ha assolit un **índex d'inserció** d'un **44%**. Destacar l'alt índex d'insercions laborals i els contractes generats en comparació amb l'any anterior (29%).

Dins de la contractació, destaquem l'augment dels contractes entre 3 i 6 mesos (35% de la contractació) i els contractes indefinits (33% de la contractació). L'any 2021 no es van fer contractes indefinits. En comparació amb l'any passat, han disminuït els contractes inferiors a 3 mesos (28% de les contractacions al 2022 respecte el 35% del 2021).

Destacar un major nombre de contractes generats dins del mercat protegit. Dels 40 contractes generats, 21 han estat dins del mercat protegit (20 en CETs i 1 en EI). D'altra banda hi ha hagut 19 contractes generats dins del mercat ordinari.

El nombre **d'insercions formatives** durant el 2022 ha estat de 9 persones, 3 homes i 6 dones, representant un **17%** del total de persones ateses.

El 96% de persones vinculades al servei durant el 2022 han respòs el "Qüestionari de Valoració del Servei". Els resultats mostren un alt nivell de satisfacció amb la majoria de respostes positives (qualificades com "bo" i "molt bo"). Els ítems amb una valoració més positiva han estat: *"La utilitat de les activitats treballades em serveix per buscar feina"*, *"Durant el procés d'inserció laboral, he pogut aportar idees, pensaments i opinions"*, *"L'ajuda que he rebut del tècnic/a"*, *"La informació rebuda a la sessió individual ha sigut clara i entenc el que se m'ofereix"* i *"Durant el procés d'inserció laboral, he pogut prendre les decisions de forma personal"*, respostes a través de les quals s'infereix la bona pràctica a l'hora de dissenyar itineraris d'inserció adaptats i personalitzats a la població atesa segons els seus objectius, interessos, motivacions, competències, formació i experiència, tret d'identificació del Servei dins del procés d'acompanyament i suport a les persones.

4.3.5 ALTRES ACTUACIONS I PROGRAMES

Durant el 2022 des de l'Àrea d'Inserció Laboral s'ha continuat participant en les reunions de coordinació amb els CSMA's, CSMIJ's i Hospital de Dia de referència (Les Corts i Sarrià Sant Gervasi). Així mateix en el Programa PAE TMS i PAE TPI de psicosis incipient (Cosmia Esquerre). Vinculats a aquest darrer programa s'ha assistit a dos monogràfics organitzats des del Cosmia Esquerre (recursos per a persones migrades i servei Trànsit) i a la Jornada anual PAE TPI (10/3/22).

Des de l'AIL s'ha realitzat un taller sobre projectes de vida i inserció laboral i formativa pel grup de famílies del CSMA SSG (11/4/22).

En referència a les coordinacions i treball conjunt amb dispositius sanitaris destacar que l'AIL va realitzar una presentació del protocol de transversalitat amb els serveis sanitaris.

S'ha mantingut el programa de permanències en altres dispositius de salut mental (Hospital de Dia de Fòrum - Parc Salut Mar) i s'han iniciat permanències als SRC de LC i SSG.

Es continua participant en **entitats i federatives** relacionades amb la inserció laboral i la salut mental. En aquest sentit destacar durant el 2022:

- AMMFEINA: A més de a la comissió tècnica, s'ha participat en els diferents monogràfics que s'han programat amb motiu del XXè aniversari de la posada en marxa dels serveis prelaborals. Es va participar com a ponents en un monogràfic sobre la participació de les persones usuàries, exposant les nostres experiències Peer to Peer. Així mateix s'ha participat en la comissió per a l'organització d'una jornada de commemoració del XXè aniversari dels SPL.
- Taula de Salut Mental de Les Corts: S'ha participat en el mapatge de recursos per a joves per la Taula de SM de LC.
- Incorpora: S'ha participat, com a SIL BCN, en diverses comissions de treball proposades des de Incorpora Salut Mental (sensibilització a empreses, formació a empreses, formació sobre Apego i un grup focal sobre reflexions estratègiques de la línia de salut mental).
- XIB (Xarxa d'Inserció Laboral de BCN de l'Institut Municipal de Persones amb discapacitat): S'ha participat de la comissió directora, la tècnica i la d'empresa. Així mateix, s'ha participat en la comissió d'anàlisi de casos des de la perspectiva de l'Ocupabilitat per Competències, les sessions d'Inclou Futur amb les empreses i a la formació sobre "Perspectiva de gènere per l'accés a l'empresa", organitzada per la XIB i la Direcció de Serveis de Gènere i Polítiques del Temps de l'Ajuntament de BCN. Destacar també la participació en la comissió organitzadora de la Jornada de Transferència del Coneixement (28/9/22).
- Xarxa de Joves de BCN: S'ha participat també a la Xarxa de Joves de BCN, promoguda pel Consorci de Serveis Socials de BCN, concretament a la comissió d'Inserció Sociolaboral.
- ECAS: Es continua participant en la comissió d'inserció sociolaboral d'ECAS.
- ISEM: També a nivell estatal s'ha participat de la Plataforma ISEM, assistint a les trobades organitzades (trobada sobre projectes de transformació digital el 22/4/22 i jornada tècnica el 26-27 de maig a Bilbao).
- IPS: xarxa estatal d'entitats que apliquen en alguna mesura els principis de la metodologia de Treball amb suport "IPS" (Individual Placement and Support) .
- Programa Làbora: S'ha mantingut la col·laboració amb el Programa Làbora a través del conveni específic per la realització del servei d'interconsultes, sent

l'entitat referent en salut mental del programa. Així mateix s'ha participat en el Plenari i el Networking Làbora (2/5/22).

Altres jornades i esdeveniments en els que s'ha participat:

- Saló de l'Ocupació i Biz BCN (9 i 10 de novembre de 2022), dinamitzant un mostrador a l'Espai Re-Orienta't com a SIL BCN.
- FEARP: Assistència a la Sessió tècnica FEARP sobre inserció laboral (6/4/22).
- Fundació Mapfre: Participació com entitat a l'exposició Mapfre sobre SM (acte de presentació de l'exposició el 31/5/22).
- Fira d'entitats d'Aprenentatge i Servei: Participació a la fira d'APS promoguda pel Centre de Recursos Pedagògics (8/6/22), exposant els projectes que es realitzen des de l'AIL.
- Presentacions de l'àrea: S'ha presentat l'AIL a diferents entitats i recursos com el PIJ Les Corts, BCN Activa Les Corts, Institut Municipal d'Educació (IMED) i la Xarxa Cesca.

Destacar que l'equip professional de l'àrea ha participat en les formacions plantejades al Pla de Formació de l'entitat, algunes de les quals han estat específiques per l'AIL com:

- Formació d'actualització en prestacions.
- Formació sobre Certificats de Professionalitat (impartida per la Fundació Paco Puerto).
- Formació sobre Estrangeria (impartida per Càritas).

L'àrea d'inserció laboral ha contribuït també en la formació de personal extern, acollint en pràctiques dues alumnes del Màster de Psicologia General Sanitaria.

5. HABITATGE

El Servei d'Habitatge gestiona:

- Llar-Residència Les Corts per persones amb trastorn mental, recurs del Departament de Drets Socials
- Llars amb supervisió, subvencionats per l'Ajuntament de Barcelona.
- Servei d'Atenció Domiciliària, subvencionat per l'Ajuntament de Barcelona i acreditat pel Departament de Drets Socials com a prestació del Programa de Suport a l'Autonomia a la Pròpia Llar.

5.1 SERVEI ATENCIÓ DOMICILIÀRIA (SAD)

El Servei de Suport Domiciliari (SAD) gestiona:

- Programa de suport a l'autonomia a la pròpia llar per a persones amb problemàtica social derivada de malaltia mental, des de 2009 subvenció personal del Departament de Drets Socials
- Programes de suport a la vida independent de persones amb trastorn mental, d'una subvenció de l'Ajuntament i de la Diputació de Barcelona.

L'objectiu del programa és millorar la qualitat de vida i satisfacció de persones amb trastorn mental i les seves famílies a través de la promoció de l'autonomia personal i la integració a la comunitat. Té objectius específics assistencials, preventius i educatius:

Les àrees d'intervenció són:

Cura personal

- Hàbits higiènics i de cura personal (dutxes, higiene buco-dental, vestit).
- Cura de l'aspecte físic.
- Hàbits de vida saludables (exercici físic, reducció del consum de tabac, etc.).

Cura de la llar

- Elaboració de menús i compres.
- Habilitats necessàries per cuinar.
- Neteja de la roba i bugaderia.
- Neteja i manteniment de la llar.
- Ús d'aparells electrodomèstics.
- Utilització adequada de recursos energètics i reciclatge.
- Reparacions i bricolatge.

Salut i seguretat

- Responsabilitat en el compliment de la medicació prescrita.

- Fomentar l'autonomia en la gestió del seguiment en diferents serveis de salut (atenció primària i especialitats).
- Identificar els símptomes de malestar i resoldre els problemes somàtics.
- Promoure l'adquisició d'hàbits i un estil de vida saludable (pràctica d'esport, dieta, reducció del consum de tabac i estimulants).
- Prevenció d'accidents domèstics.

Vida social

- Afavorir les relacions interpersonals i intervenir en les dificultats inherents a la convivència.
- Fomentar estils de comunicació assertius.
- Reforçar o recuperar els vincles familiars.
- Potenciar bones relacions amb els veïns i amb el veïnat.

Comunitat i ocupació

- Coneixement del barri i l'entorn (biblioteques, pavellons esportius, mercats, centres de salut, oficines bancàries, recursos culturals, etc.).
- Mitjans de transport.
- Estimular els interessos personals i ajudar en la planificació del temps lliure.

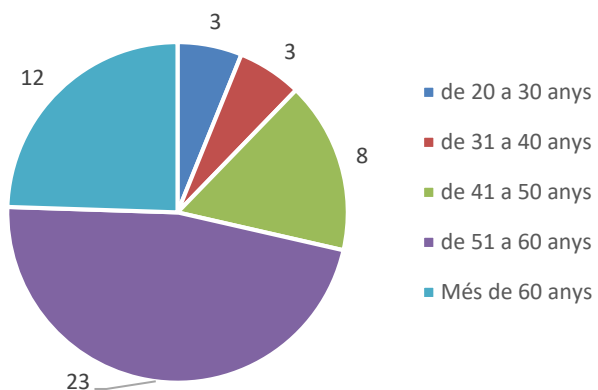
5.2 PROGRAMA DE SUPORT A L'AUTONOMIA A LA PRÒPIA LLAR (PSAPLL)

El Programa de Suport a l'Autonomia a la Pròpia Llar, subvencionat pel Departament de Drets Socials, és un programa que forma part de la Cartera de Serveis Socials i que completa i potencia la resta de serveis sanitaris i socials que s'ocupen de l'atenció al malalt amb TM.

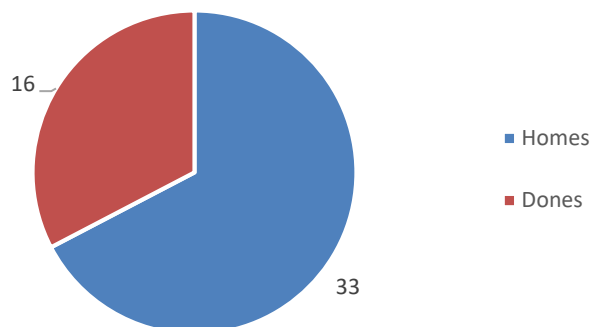
ACTIVITAT PORTADA A TERME I VOLUM DE PERSONES USUÀRIES

- Núm. de nous casos sol·licitats: 9
- Núm. de casos nous aprovats: 5
- Núm. total d'usuaris: 49
- Núm. total baixes: **2** baixes, 1 baixes per èxitus i 1 baixa voluntària.

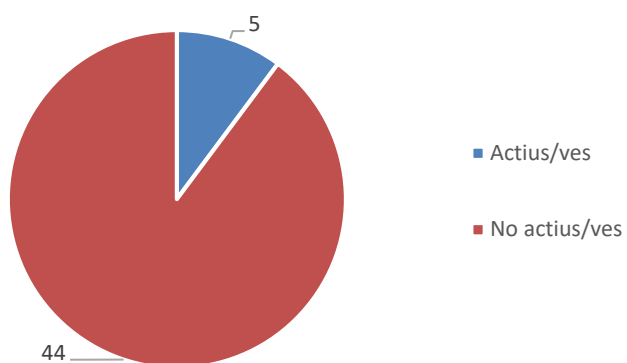
Persones usuàries per edat

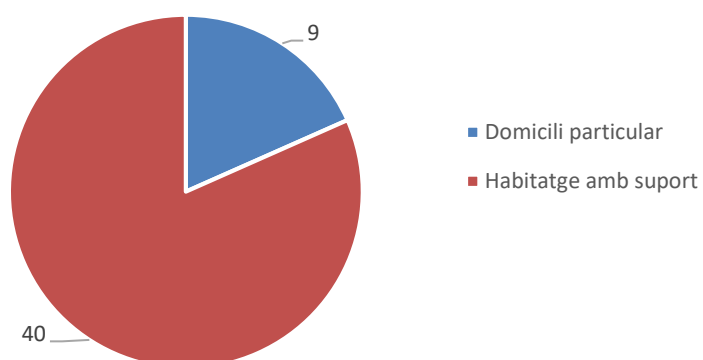
Persones usuàries per gènere

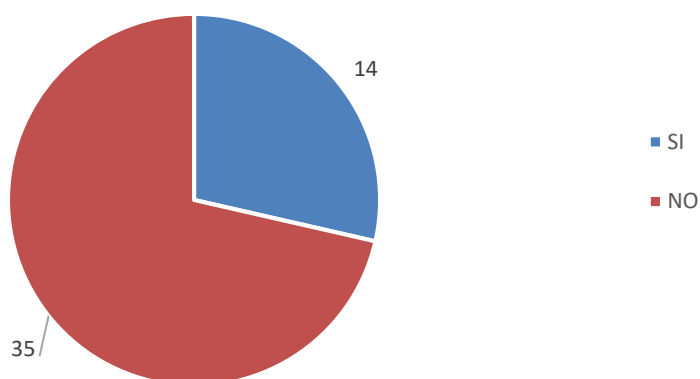
Situació Laboral

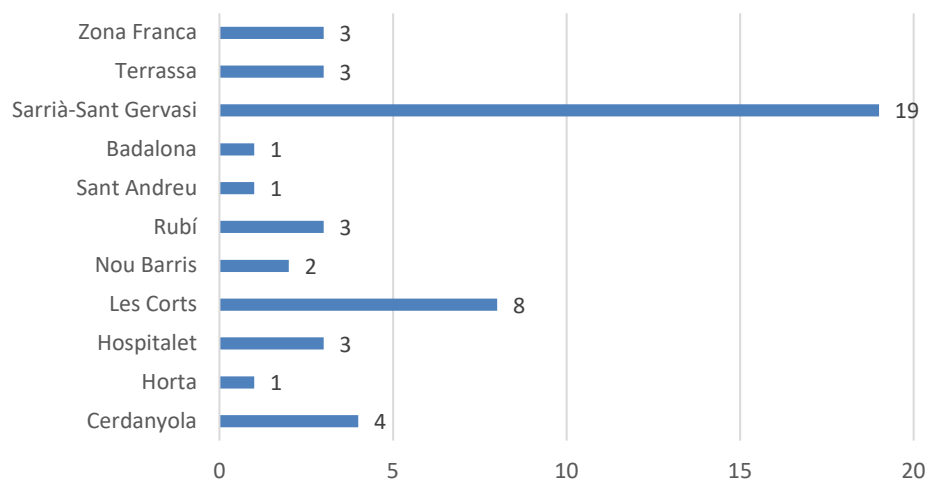
Tipus Habitatge

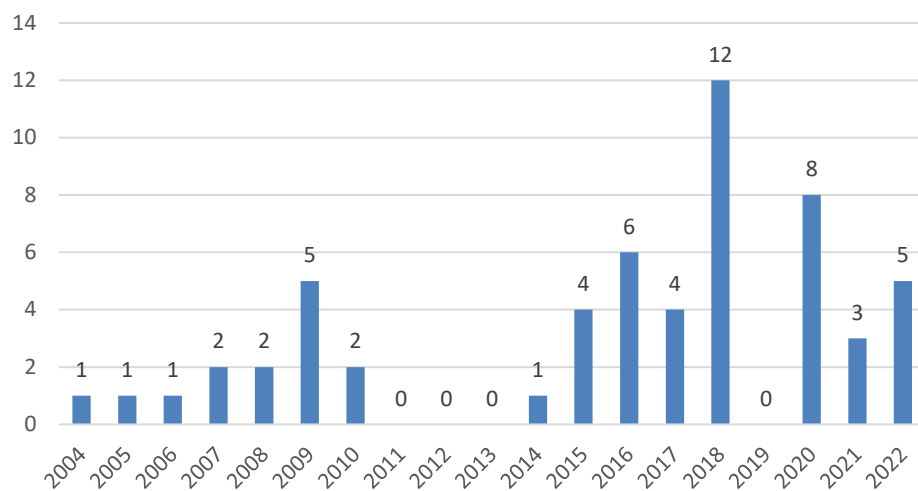
Mesures de suport

Districte

Incorporació al PSAPLL

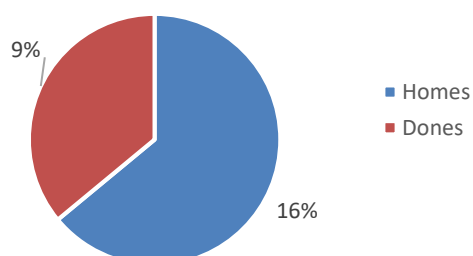
5.3. PROGRAMA DE SUPORT A LA VIDA INDEPENDENT DE PERSONES AMB TRASTORN MENTAL

Aquest programa, subvencionat per l'Ajuntament de Barcelona, té com a objectiu principal potenciar les capacitats de vida independent de persones diagnosticades de trastorn mental. L'objectiu és promocionar l'autonomia de les persones amb TM, donant el suport necessari per al desenvolupament de les activitats de la vida diària, de participació en la comunitat i de vida relacional.

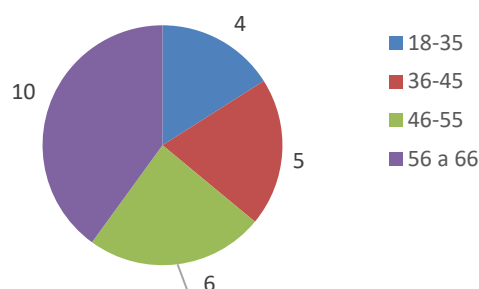
ACTIVITAT PORTADA A TERME I VOLUM D'USUARIS

Núm. total d'usuaris: 25

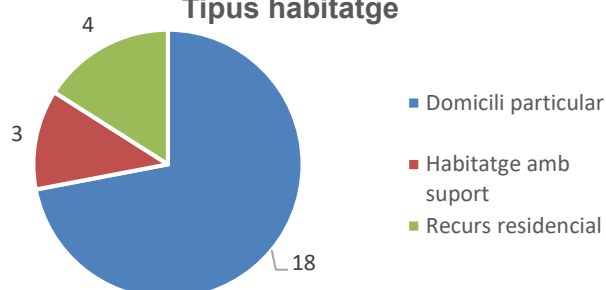
Persones usuàries per gènere

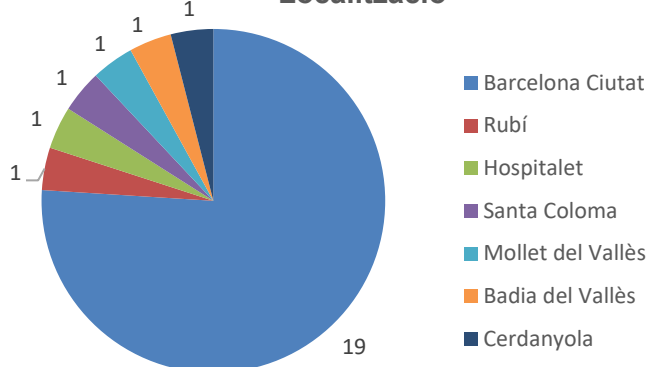
Persones usuàries per edat

Tipus habitatge

Localització

5.4 LLARS AMB SUPERVISIÓ

5.4.1 DESCRIPCIÓ

El Servei de Llars amb Supervisió per a persones amb trastorn mental, gestionat per la Fundació CHM Salut Mental (Grup CHM Salut Mental), és un recurs d'habitatge que promou i gestiona habitatges ubicats a la comunitat, amb supervisió professional intermitent i adaptada a les necessitats dels usuaris.

Constitueix una alternativa normalitzada d'allotjament i suport a sistemes d'institucionalització, com les residències, que facilita la integració comunitària i el desenvolupament d'una vida independent dels usuaris.

5.4.2 HABITATGES GESTIONATS PER LA FCHMSM

- Dos habitatges (6 places), cessió de l'Ajuntament de Barcelona, al Districte de Sarrià- Sant Gervasi.
 - Passeig de la Bonanova, 98, 1r A.
 - Passeig de la Bonanova, 98, 1r B.

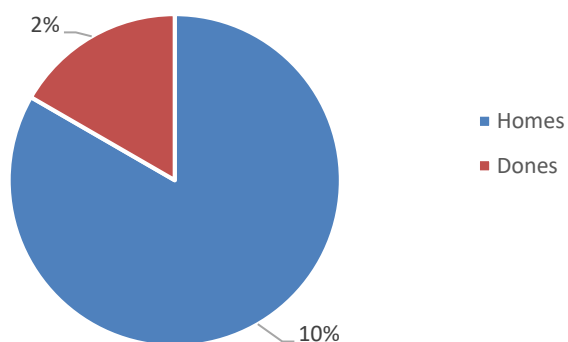
- Tres habitatges (3 places),), cessió de l'Ajuntament de Barcelona, al Districte Sants–Montjuïc.
 - Mare de Déu del Port, 179-183 esc. A 1r B.
 - Mare de Déu del Port, 179-183 esc. A 1r D.
 - Mare de Déu del Port, 179-183 esc. A 1r H.

- Dos habitatges (2 places) amb conveni amb l'Institut Municipal de l'habitatge i rehabilitació de Barcelona.
 - Encuny 7, 8è 1ª
 - Encuny 7, 7è 6ª

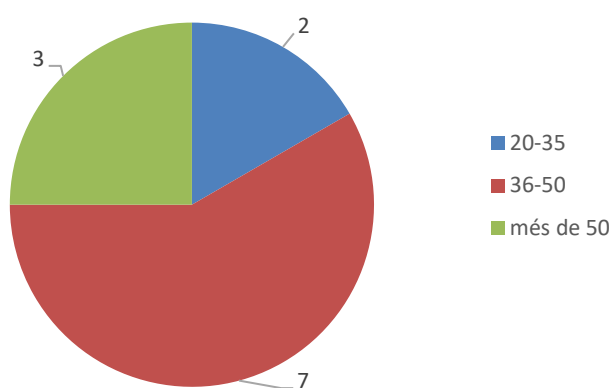
5.4.3 PERFIL USUARIS

Núm. total d'usuaris: 12.

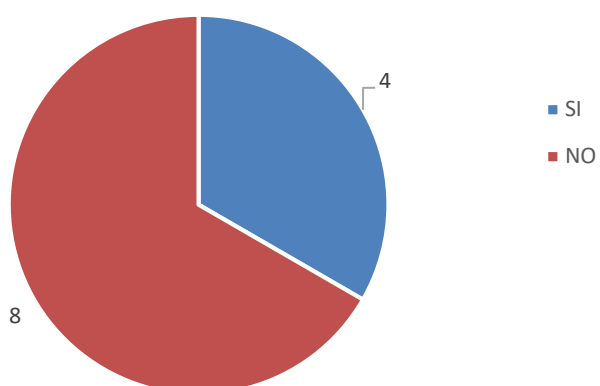
Persones usuàries per gènere

Persones usuàries per edat

Mesures de suport

5.5 LLAR RESIDÈNCIA

5.5.1 INTRODUCCIÓ

La Llar Residència Les Corts ofereix un servei d'acolliment residencial de caràcter temporal o permanent, substitutori de la Llar i d'assistència integral a les activitats de la vida diària per a persones adultes de menys de 65 anys, amb un grau de discapacitat igual o superior al 33% pel que fa a la malaltia mental i tenen valorada la situació de dependència. Les nostres actuacions estan orientades a oferir una continuïtat assistencial per tal de:

- Proporcionar allotjament a persones amb un Trastorn Mental Sever que necessitin el recurs.
- Aconseguir l'autonomia màxima dels usuaris, mantenint una adequada qualitat de vida.
- Facilitar la integració en la comunitat, assegurant el manteniment de la resta de recursos assistencials de l'usuari, sanitaris, socials i comunitaris.
- Donar suport a les famílies afavorint el manteniment dels vincles relacionals amb el resident.
- Possibilitar el marc residencial per al desenvolupament de processos de rehabilitació.
- Prevenir el deteriorament i l'aparició de situacions d'abandonament o marginació o recuperar els vincles socials en aquelles persones en les que la malaltia mental ha provocat una situació de marginació reduint el desajustament que s'ha produït i facilitant unes relacions significatives amb la comunitat.

5.5.2 POBLACIÓ ATESA

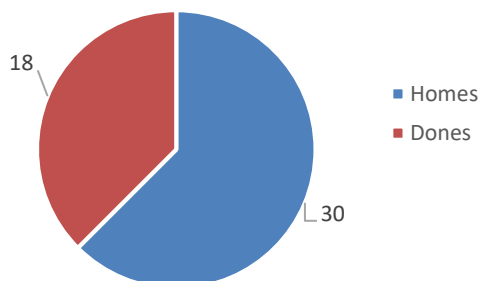
Núm. Casos Derivats	2
Renúncies Voluntàries a la plaça	0
Canvi de recurs	2
Núm. total casos atesos 2022	48

5.5.3 PERFIL PERSONES USUÀRIES

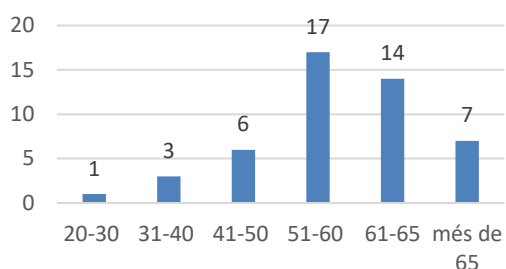
A continuació es mostren a mode de gràfics, el perfil d'usuaris, considerant les dades sociodemogràfiques, mèdiques i econòmiques.

DADES SOCIODEMOGRÀFIQUES

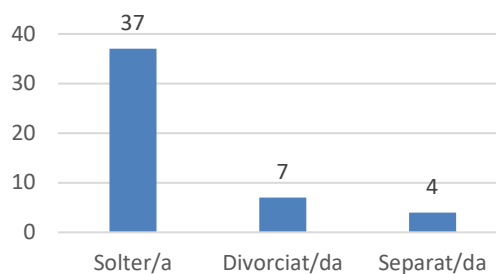
Persones usuàries per gènere

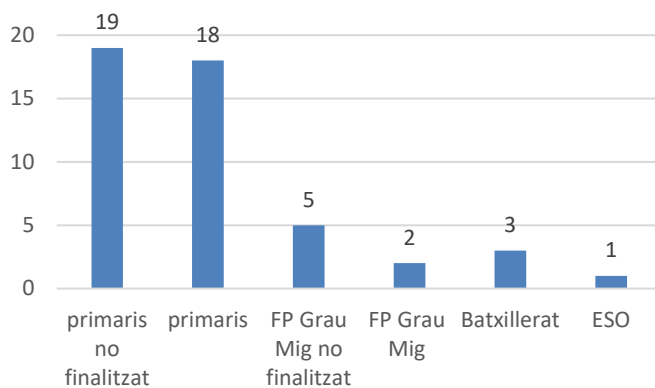
Persones usuàries per edat

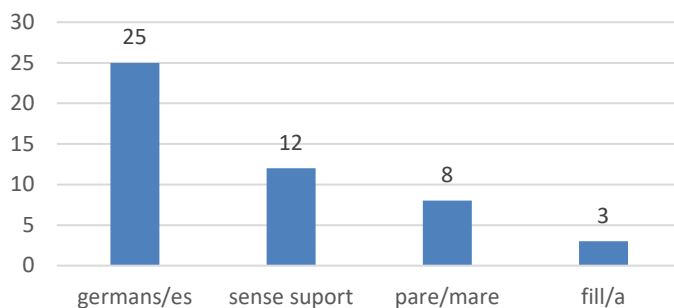
Estat Civil

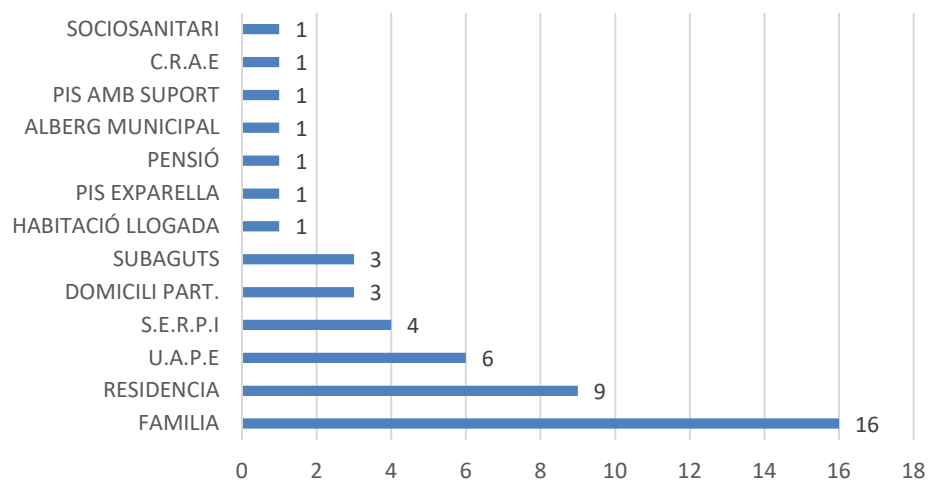
Nivell acadèmic

Familiar de referència

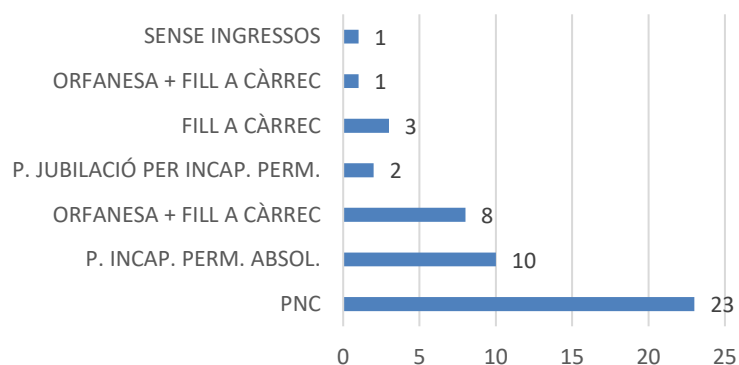

Procedència

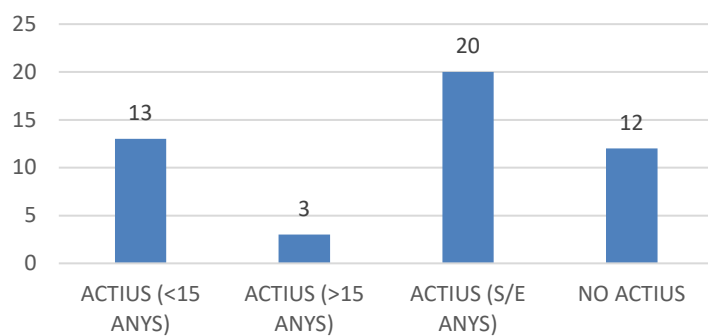

DADES SITUACIÓ ECONÒMICA, LABORAL I JUDICIAL

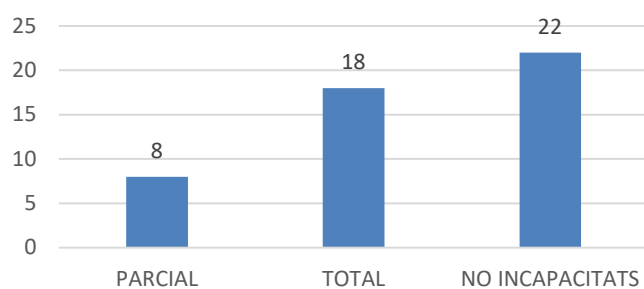
Font Ingressos

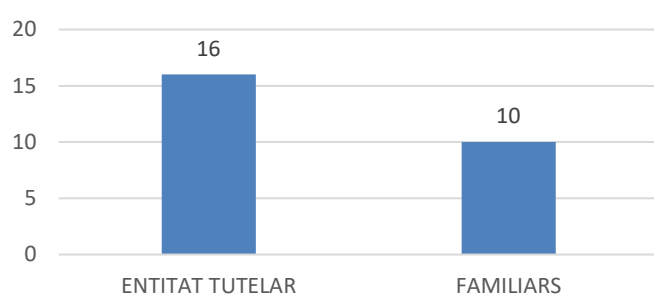
Vida laboral

Incapacitació judicial

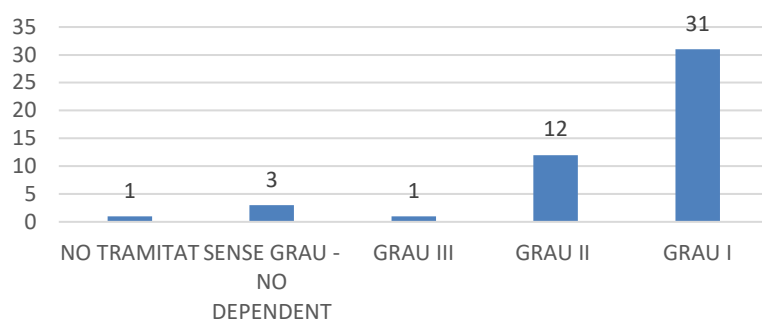

Mesures de suport

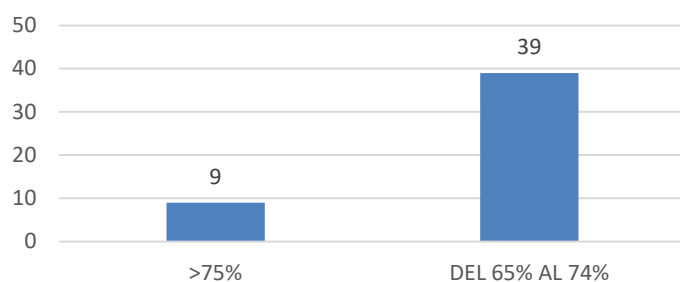

DADES SITUACIÓ DE DEPENDÈNCIA I DISCAPACITAT

Valoració de la dependència

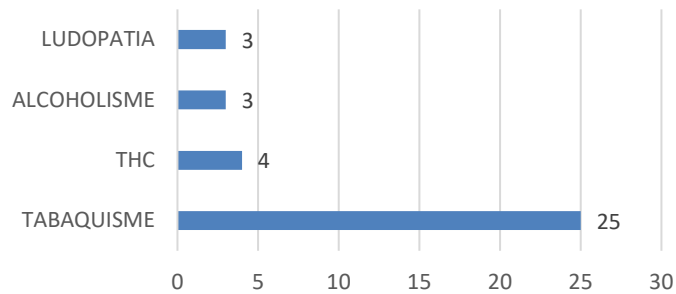

Grau de discapacitat

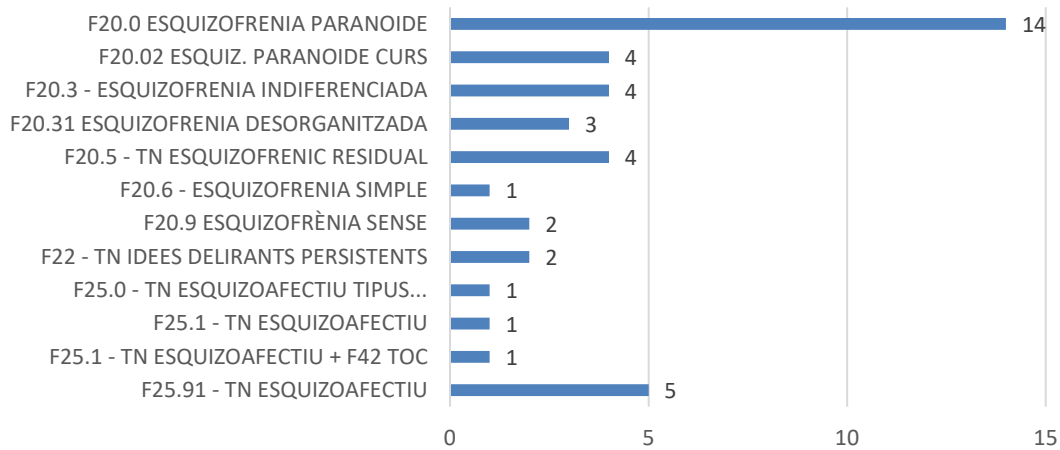

DADES TMS I MÈDIQUES

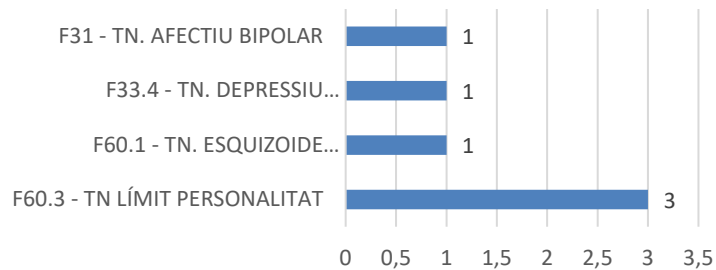
Diagnòstics Psiquiàtrics: trastorns Addicció

Diagnòstics Psiquiàtrics: Esquizofrènies i altres Tn Psicòtics (CIE-10)

Diagnòstics Psiquiàtrics: altres TM severs (CIE-10)

6. SERVEI DE SUPORT A LA PRESA DE DECISIONS

6.1 ESTRUCTURA ORGANITZATIVA I DE GESTIÓ

El Servei de Suport a les Decisions es dota per la realització dels seus objectius d'una estructura amb tres àrees funcionals: Àrea jurídica, Àrea econòmica i Àrea social.

Forma part de l'associació ENCAIX, que agrupa 12 entitats tutelars amb l'objectiu de promoure, en l'àmbit de les fundacions, la protecció i la millora de les condicions de vida de les persones amb mesures de suport amb problemes de salut mental a Catalunya. El conjunt d'entitats tutelars que conformen ENCAIX, actualment protegeixen més del 50% del total de persones incapacitades judicialment amb problemes de salut mental a Catalunya.

Es coordina amb la Unitat de Tuteles, per la proposta de casos i gestió de càrrecs de suport, i amb la Comissió de casos complexes.

6.2 ACTIVITAT

L'activitat del Servei de Suport a les Decisions de la Fundació CHM Salut Mental es desenvolupa en dues línies:

- Assessorament i difusió.
- Gestió de càrrecs de suport.

6.2.1 ASSESSORAMENT I DIFUSIÓ

Durant el 2022 s'han atès un total de 23 sol·licituds d'orientació i assessorament per a persones susceptibles d'iniciar un procediment de provisió de mesures de suport i s'ha signat 4 pre-acords.

Entrevistes d'assessorament

L'objectiu d'aquestes entrevistes és, d'una banda conèixer la situació de la persona a nivell mèdic, social i econòmic així com explicar detalladament el procediment de provisió de mesures de suport d'incapacitació i resoldre tots aquells dubtes que puguin sorgir, per tal d'afavorir el procés si finalment és necessari activar la mesura de protecció.

Aquestes persones han vingut acompanyades per familiars referents o per professionals de la xarxa de salut mental i serveis socials on s'atenen.

Del total de les persones ateses, el 52,2% són dones i el 47,8% homes.

Tots els usuaris atesos en el programa són majors de 18 anys.

Del total d'accions d'orientació i assessorament el 43,5% han participat persones en primera persona, d'aquesta xifra en el 86,4% aquestes persones han vingut acompanyades de familiars i el 13,6% de professionals de la xarxa.

S'han desenvolupat accions formatives en les que han participat un total de 6 professionals.

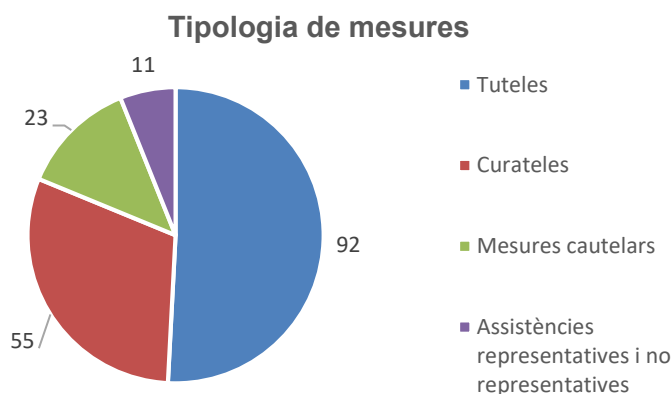
Dels preacords de suport signats durant l'exercici del 2022 el 100% eren homes.

6.3 GESTIÓ DE CÀRRECS DE SUPORT

Al 2022, el servei tutelar hem assolit 24 casos nous, dels quals 9 som defensors judicials.

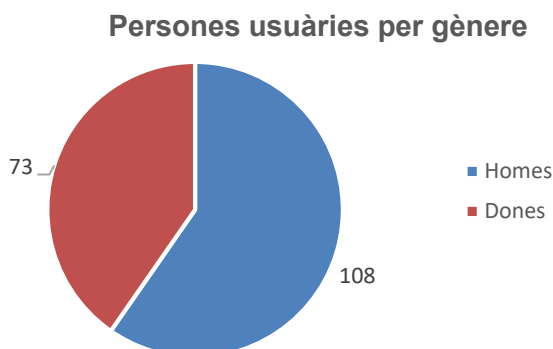
En total, s'ha ates 181 persones, finalitzant el 2022 amb 173 casos amb càrrec de suport efectiu. S'han donat 8 baixes del servei, 2 com a resultat de revisió de mesures i 6 èxits.

La definició de les tipologies de càrrecs es pot consultar a l'Annex 1.

6.4 PERFIL DE LES PERSONES TUTELADES

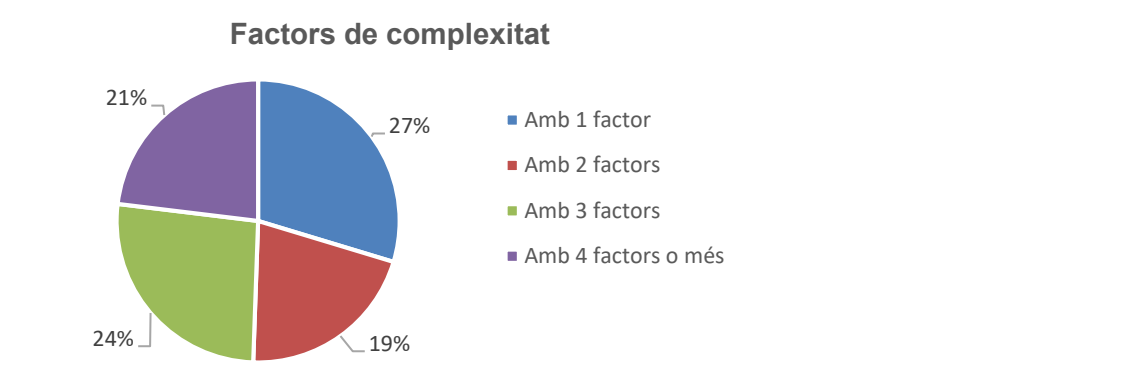
S'ha atès un total de 108 homes i 73 dones.

Dels 181 casos atesos al llarg de 2022, 91 presenten factors de complexitat afegida.

Els factors de complexitat més freqüents són: la situació econòmica deficitària, la discapacitat cognitiva o trastorn neurològic i desestabilització psicopatològica persistent. Aquests factors de complexitat segueix usuaris atesos amb freqüència la patologia somàtica i trastorns de la conducta.

La majoria de persones amb factors de complexitat presenten acumulació dels mateixos, de fet el 21% de les persones presenten dos factors, el 26% presenten 3 factors, i el 23% de les persones ateses presenten 4 o més factors. El 30% presenten un factor de complexitat.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Casos totals	72	85	106	133	150	164	181
Casos complexes	33	39	52	67	71	75	91
% CC sobre total	45%	45%	49%	50%	0,47	0,46	20,3
Increment anual respecte any anterior		18%	33%	29%	6%	6%	17,6%

TIPOLOGIA DE CÀRRECS TUTELARS

Fins la entrada en vigor de la Llei estatal 8/2021 la tipologia de càrrecs de suport responia a les següents figures:

Amb anterioritat a la reforma aquests eren els càrrecs que encara mantenim:

- Tutela: El tutor és el representant legal del tutelat en allò que digui la sentència i llevat dels actes relatius a drets de la personalitat i els que pugui fer d'acord a la capacitat natural.
- Curatela: El curador no té la representació de la persona posada en curatela i es limita a complementar-ne la capacitat, llevat que la sentència confereixi funcions d'administració patrimonial ordinària de determinats aspectes.
- Assistent personal: Quan una persona pateix una discapacitat no incapacitant, pot sol·licitar al jutjat, en el marc d'un procediment de jurisdicció voluntària, la designació d'un assistent personal. L'Assistent personal intervindrà juntament amb la persona assistida, en els actes jurídics i d'administració patrimonial detallats a la resolució judicial i en base a les circumstàncies de la persona que ha demanat l'assistència.
- Defensor judicial: Càrrec tutelar transitori per defensar els drets i els interessos de la persona que és subjecte del procediment judicial d'incapacitació.

Arrel de l'entrada en vigor de la Llei estatal 8/2021 per la que es reforma la legislació civil i processal per el suport a les persones amb discapacitat en l'exercici de la seva capacitat jurídica que es fundamenta en la Convenció Internacional dels Drets de les persones amb Discapacitat (CDPD) de Nacions Unides aprovada a Nova York el 13 de Desembre de 2006 on tal i com s'estableix a l'article 12 les persones amb discapacitat tenen capacitat jurídica en igualtat de condicions que la resta de persones i en tots els actes de la vida. A Catalunya existeix el Decret-Llei català 19-2021 regula de manera provisional els mecanismes de suport a l'exercici de la capacitat jurídica de les persones amb discapacitat establint l'Assistència com el mecanisme de suport preferent.

7. ESPAI JOVE ASSISTENCIAL

7.1 DESCRIPCIÓ PROJECTE, ANTECEDENTS I FINALITAT

L'Espai Jove Assistencial es va iniciar l'any 2016 com un nou servei adreçat als joves i famílies vulnerables amb dificultats funcionals i de relació. Les persones que atensem tenen dificultats de relació en l'àmbit familiar i malestar emocional, i requereixen d'un suport psicoterapèutic per trobar una forma saludable de gestionar els seus conflictes familiars o situacions socials complexes. Aquest és un servei d'acompanyament a famílies i d'atenció psicoterapèutica dirigit a infants, adolescents i famílies, especialment a aquelles famílies en situació de risc, vulnerabilitat i/o exclusió social, per causes derivades de problemàtiques exclusivament socials i familiars.

El servei Espai Jove Assistencial s'emmarca en el programa ESPAI JOVE.NET de la Fundació CHM Salut Mental. Mitjançant el servei assistencial, l' ESPAI JOVE.NET amplia el seu camp d'actuació preventiva i ofereix acompanyament i intervencions psicoterapèutiques a les famílies amb fills a càrrec.

La finalitat del projecte és acompanyar en l'adequat desenvolupament de l'infant en el seu nucli primari de convivència, orientat a potenciar una parentalitat positiva i una gestió emocional i relacional que afavoreixi el bon desenvolupament i la resiliència dels infants i adolescents, contribuint, així, al benestar de la societat on pertanyen.

L'Espai Jove Assistencial desenvolupa la seva tasca mitjançant:

- **Servei d'Orientació i Acompanyament a les Famílies (SOAF)** orientat a població general.

És un servei d'orientació i acompanyament integral a les famílies per millorar-ne el benestar personal, familiar i social. El servei és universal per totes les famílies de Barcelona i està enfocat des d'una perspectiva preventiva: detecta i reforça les capacitats i fortaleces de les famílies per afavorir relacions familiars saludables i enfortir les habilitats parentals.

- **Programa d'Acompanyament Psicoterapèutic per Infants i Famílies (PAPIAF)** orientat a infants i famílies.

És un servei espai per infants i famílies en situació de risc i vulnerabilitat social que requereixen d'un suport psicoterapèutic per trobar una forma saludable de gestionar els conflictes i problemàtiques derivades de causes socials i familiars.

- **Assessoraments a professionals de la xarxa d'infància i adolescència**

L'objectiu és oferir un suport als professionals a l'hora d'articular itineraris d'intervenció que potenciïn la prevenció, el suport i la cura de les famílies en

el seu entorn habitual i que garanteixin la continuïtat de la intervenció entre els diferents serveis. S'ha creat un espai d'assessorament pels equips de la xarxa que treballen directament amb la família per poder donar suport als professionals que atenen a les famílies, en el coneixement de la parentalitat positiva, la salut relacional i el benestar emocional. Aquest servei d'assessorament ha fet 68 reunions telemàtiques a demanda dels professionals dels diferents serveis on poder proposar les respostes de forma coordinada

- **Infografies i material audiovisual**

Activitat iniciada durant el confinament per tal de donar suport a les famílies amb informació sobre temes de salut emocional i relacional. Durant el 2022, s'ha continuat amb aquesta activitat de difusió de coneixement sobre aspectes de psicoeducació i relacions familiars saludables a través de publicacions de infografies. S'han publicat a les xarxes socials del grup un total de 8 infografies per famílies.

La intervenció de suport i acompanyament ofereix un conjunt d'actuacions adreçades a facilitar eines i estratègies a les famílies com ara:

- Acompanyament a les famílies sobre dubtes en quan a la criança i educació dels fills.
- Orientacions sobre la convivència familiar.
- Entrevistes de valoració de les necessitats i de les fortaleces o disfuncions familiars per la identificació del focus de la intervenció.
- Entrevistes de suport emocional i acompanyament terapèutic per abordar els canvis per una resposta més funcional en funció de les necessitats.
- Intervencions estructurades de psicoteràpia breu i focal amb un enfocament relacional sistèmic d'unes 20 sessions (de 60 minuts de durada). En aquestes intervencions el focus de treball s'estableix amb la família i els agents derivants implicats en el cas.

En cada intervenció es pot fer un treball tant individual com familiar i en cada cas s'avaluarà el que es consideri més oportú per tal de donar una orientació integral i preventiva.

7.2 POBLACIÓ DESTINATÀRIA

El servei es dirigeix a poblacions infantils i juvenils i les seves famílies de l'àrea de Barcelona. La intervenció s'orienta a la recuperació de les funcions familiars, la capacitat de relacions saludables i la recuperació del benestar familiar. Són objecte de consulta al nostre servei diferents tipologies familiars i situacions psicosocials, com ara famílies que estan passant un dol migratori, que tenen dificultats econòmiques, conflictes de relació de parella que afecta als fills, mono parentalitat vulnerables, pares amb problemes de salut mental i addiccions amb dificultats en la criança, famílies amb

precarietat laboral que dificulta la relació familiar, famílies en crisi del cicle vital, dificultats per posar límits i famílies amb dificultats de relació.

7.3 METODOLOGIA

El servei Espai Jove Assistencial és gratuït per totes les famílies de Barcelona que facin demanda, ja sigui directament o a través de la derivació o recomanació d'un servei de la xarxa.

Els infants i famílies poden accedir al servei per derivació i, habitualment, l'atenció de l'infant o la família forma part d'un pla d'intervenció que es porta a terme de forma coordinada amb altres serveis de la xarxa comunitària. La necessitat d'atenció pot ser detectada per serveis que treballen directament amb l'infant o els que treballem amb les seves famílies.

L'horari del servei és de dilluns a divendres i està organitzat de forma que facilita poder atendre als infants i adolescents i llurs famílies fora de l'horari i el context escolar, les famílies poden ser visitades des de les 8:30h fins les 19:30h amb hores convingudes.

La intervenció psicoterapèutica que realitzem al servei és temporalitzada i focal, i treballem al voltant d'unes 20 sessions amb periodicitat setmanal o quinzenal per assolir els objectius establerts amb els derivants i la família a les primeres sessions.

L'enfocament de les intervencions terapèutiques es fa des d'una perspectiva integral i relacional sistèmica, oferint intervencions orientades a donar eines i facilitar estratègies a les famílies, amb dificultats de caire relacional i social, amb la finalitat de prendre consciència dels recursos i capacitats dels que disposen per fer front a les dificultats amb les que es troben, millorant les seves capacitats mentalitzadores i resilients.

El projecte té un enfocament de treball col·laboratiu amb els altres equipaments i serveis del territori on s'inclou la família. Això vol dir que definim juntament amb el servei derivant i/o els altres serveis implicats, els objectius del pla de treball de les famílies, i això té especial rellevància en els casos atesos en serveis socials i EAIA amb els que la coordinació és més estreta i intensiva. Es disposa d'un protocol de coordinació i treball conjunt amb la xarxa de serveis socials públics i del tercer sector amb els que treballem per tal de garantir que cada família o infant/adolescent atès al nostre servei disposa com a mínim de les següents coordinacions:

- Coordinació amb el servei derivant abans de derivar el cas per tal d'avaluar si l'espai jove assistencial és el recurs psicoterapèutic adient.
- Coordinació amb els professionals derivants després de la primera visita, per tal d'informar al derivant de l'inici de la intervenció psicoterapèutica.
- Coordinació amb els professionals derivants referents del cas després de les sessions d'avaluació per tal de consensuar objectius psicoterapèutics.

- Coordinació amb altres serveis de la xarxa que puguin estar intervenint al cas.
- Coordinació amb els professionals a la meitat de la intervenció per valorar el procés i l'evolució.
- Devolució de la intervenció psicoterapèutica als professionals de la xarxa.

L'equip de l'Espai Jove Assistencial està format per professionals de la psicologia amb formació psicoterapèutica i sistèmica que treballen des d'una perspectiva preventiva i assistencial, posant èmfasi en els aspectes psicosocials i relacionals que promociónen els bons tractes i la salut relacional de les famílies.

7.4 DESPLEGAMENT DEL SERVEI

El servei treballa amb nens, adolescents i famílies que habitualment són atesos des de la xarxa de Serveis Socials. Per aquest motiu és important que els diferents dispositius que treballen amb infants, joves i famílies tinguin coneixement del treball que es pot oferir i es pugui establir una forma de derivació i coordinacions.

A tots els equips se'ls ha fet entrega d'un tríptic explicatiu del projecte, el protocol de derivació i còpia digital de la fitxa de derivació.

A continuació detallem la relació dels nous equips als que s'ha fet durant el any 2022 la presentació del servei Espai Jove Assistencial:

- Serveis socials Vall d'hebron
- Serveis socials de Poble sec
- Serveis socials de sarria: Fem de nou presentació projecte perquè han canviat molts professionals de l'equip
- Serveis social Guineueta
- Referent Benestar emocional ABS Montnegre
- Serveis socials sant gervasi
- Konsultam sarria i konsulta les corts
- ABS sant marti
- CSS Camp d'en Grassot i Gràcia Nova

Aquets serveis es sumen als serveis amb els que ja col·laborem de forma habitual:

CSS Les Corts (Zona Est)
CSS Maternitat-San Ramón (Zona Oest)
CSS Sant Gervasi
CSS Sarrià
CSS Eixample
CSS Nova esquerra eixample
CSS La Marina
CSS Fort Pienc
CSS Sants
CSS Sant Antoni
CSS POBLE SEC
EAP Les Corts
EAP Sarrià Sant Gervasi
EAIA LES CORTS
EAIA EIXAMPLE
EAIA NOU BARRIS
EAIA SANT ANDREU
EAIA SANTS MONTJUIC
CRAE DOLORS ALEU
CRAE COLLSEROLA
CRAE SANT MEDIR
CRAE LA SALLE
CRAE NATZATRET
CAN LLUPIA
CA TALAIA
MATERNAL SANTA EULALIA SARRIA
SIFE EIXAMPLE, LES CORTS, SARRIÀ SSG+SIFE SANTS
CEIB (Centre d'Estimulació Infantil de Barcelona).
CDIAP LC
CA CODA
IES PEDRALBES
CENTRE OBERT EIXAMPLE
SERVEI PER ADOLESCENTS I FAMILIES AJUNTAMENT
AQUÍ T'ESCOLTEM
APC LES CORTS
CSMIJ Les Corts
CSMA Les Corts
CSMIJ Sarrià-Sant Gervàsi
CSMA Sarrià-Sant Gervàsi
CSMIJ EIXAMPLE CLINIC
EATAF
PROGRAMA SALUT I ESCOLA CIUTAT VELLA

CAPIBE NUMÀNCIA
PIAD sant marti
eap sant marti

7.5 ALTRES COL.LABORACIONS AMB DISPOSITIUS DE LA XARXA

Espai Jove Assistencial hi participa des de la seva creació a la Xarxa d'infància de les Corts, que té l'objectiu de potenciar la coordinació dels agents implicats en la promoció social de la infància i l'adolescència i la detecció i intervenció davant possibles situacions de risc o de desemparament.

Formem part de la comissió de famílies en processos de separació conflictiva de la XIALC, que actualment està dissenyant un protocol d'actuació a nivell de districte per tots els serveis que treballen amb famílies.

7.6 DADES ACTIVITAT DEL SERVEI DURANT EL 2022

ESPAI JOVE ASSISTENCIAL 2022	
NOMBRE total casos atesos	118
NOMBRE de casos SOAF	85
NOMBRE de casos PAPIAF	33
Nombre de casos tancats (altes)	52
Visites realitzades	1.012
NOMBRE de casos oberts al 2022	57
NOMBRE grups terapèutics	2
NOMBRE COORDINACIONS	113
NOMBRE material audiovisual	8
Nombre Assessoraments a professionals de la xarxa	65

7.7 COL·LABORACIONS

1- CDIAP Les Corts

Grup de criança: en col·laboració amb el CDIAP de Les Corts. 6 Sessions de hora i mitja amb una participació de 6 famílies amb fills entre 3 i 5 anys.

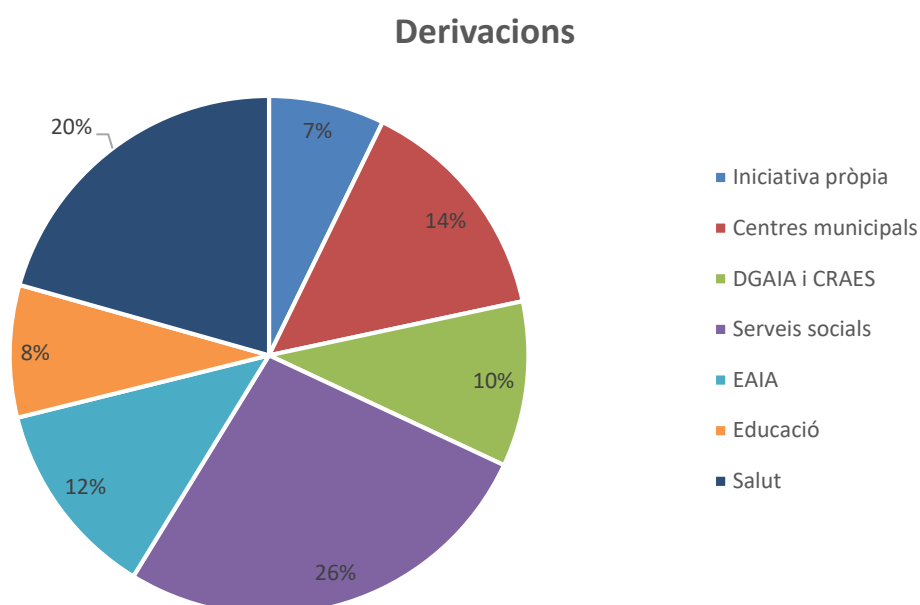
En el marc d'aquesta col·laboració amb el CDIAP Les Corts, els passats dies 27, 28 i 29 d'abril es van celebrar al CosmoCaixa les III Jornades Internacionals d'EDAI 2022, sobre Autisme, Neurodesenvolupament i salut mental. Espai Jove Assistencial juntament amb CDIAP EDAI del districte de Les Corts, vam presentar un pòster explicant com va ser el procés, el marc teòric, la metodologia i les conclusions de la participació de les mares i els pares en aquest grup de criança.

2- Serveis Socials de Les Corts i Serveis Socials La Maternitat

Un any més els Serveis Socials de la Maternitat, Serveis Socials de Les Corts i l'equip de Espai Jove Assistencial col·laboren en el programa “una oportunitat única” en la orientació i atenció a les famílies del districte de Les Corts. En aquesta ocasió la col·laboració ha constatat de dues xerrades participatives per les famílies i la temàtica ha estat “Com educar en l'ús saludable de les pantalles”. La primera xerrada es va realitzar el dia 15 de Novembre i estava orientada a famílies amb infants de primària. La segona xerrada s'ha realitzat el 29 de Novembre i està orientada per famílies amb adolescents. En total han participat 16 famílies. Totes dues xerrades s'han dut a terme a la Biblioteca Montserrat Abelló, que ha col·laborat també oferint als pares i mares participants bibliografia disponible a la biblioteca sobre famílies i tecnologia.

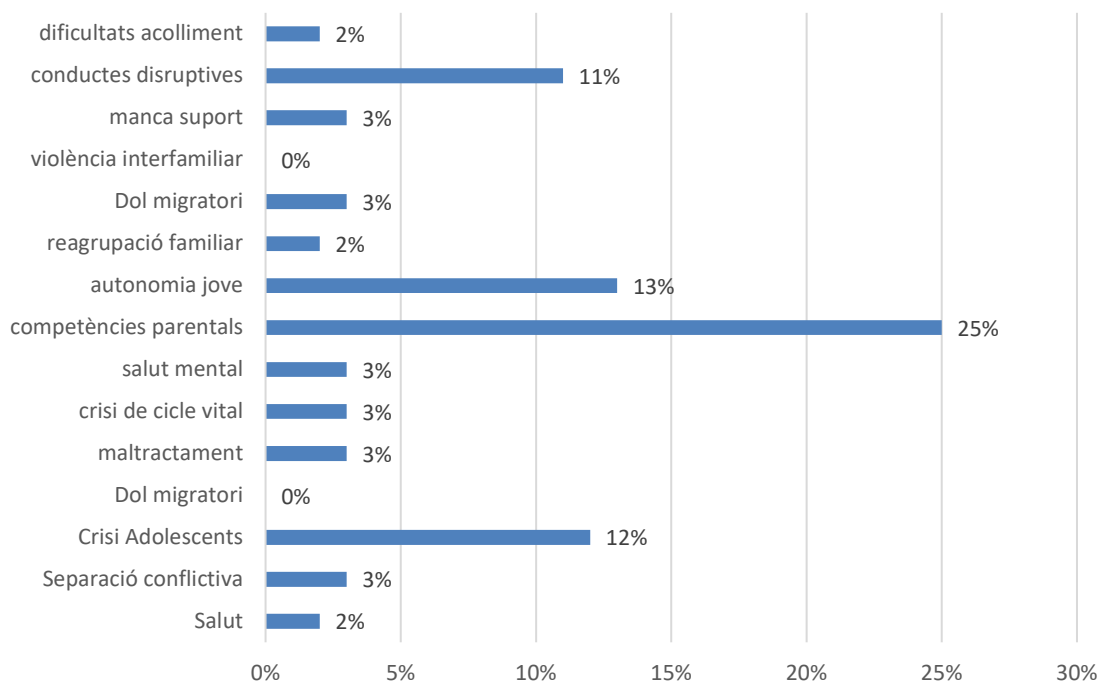
7.8 PROCEDÈNCIA 2022

Els percentatges de derivacions de famílies segons els diferents equipaments de la xarxa al servei ESPAI JOVE ASSISTENCIAL ha estat la següent:

Els motius de consulta més habituals són:

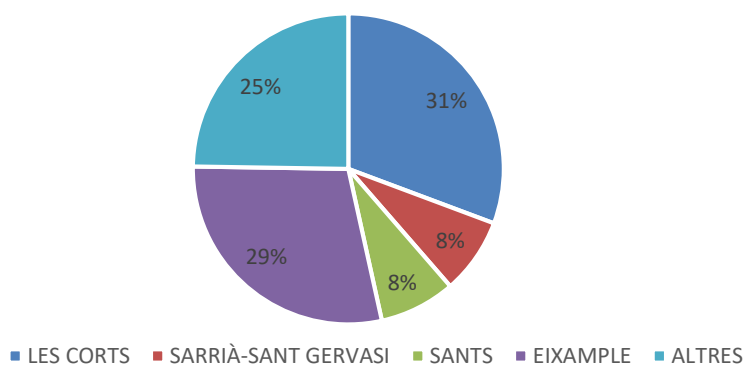
Motiu consulta

1. Competències parentals
2. Autonomia jove
3. Crisi adolescents
4. Conductes disruptives

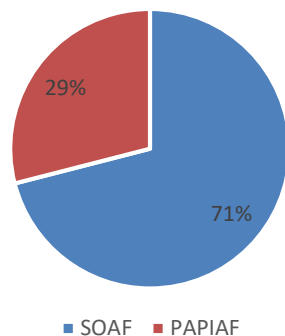
TERRITORI DE LES FAMÍLIES ATESES AL SERVEI DURANT EL 2022

Territori

DISTRIBUCIÓ CASOS PER PROGRAMES

Casos per programes

7.9 AVALUACIÓ DEL SERVEI:

L'impacte social s'ha mesurat des de la perspectiva de les persones ateses al servei, així com des de la perspectiva de les terapeutes. Pel que fa a la perspectiva de les persones ateses, s'ha fet servir el SCORE-15 (Stratton i cols, 2013), un instrument psicomètric vàlid i fiable. El qüestionari Score-15 s'administra en forma pre-post tractament per avaluar canvis en les dinàmiques familiars.

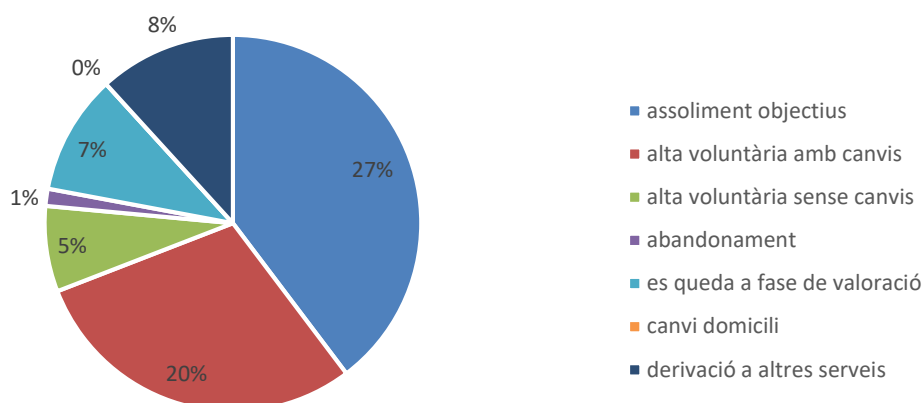
Es registren millores estadísticament significatives entre els dos moments d'avaluació en totes les dimensions de l'SCORE ($p \leq 0.05$). Especialment en la Puntuació Total i la Dimensió 2.

Per els casos on els beneficiaris no són les famílies si no que són joves utilitzem l'escala d'autoestima ROSENBERG pre i post per avaluar canvis en la mesura global de l'autoestima en adolescents/joves.

Altres indicadors per avaluació del servei:

- Resultats Qüestionari de satisfacció:
 - Satisfacció de les persones ateses respecte a la informació proporcionada: 9.32
 - Satisfacció de les persones ateses respecte el tracte rebut: 8.92
 - Satisfacció de les persones ateses respecte a les instal·lacions i el confort: 8.87
- Avaluació Intervencions.

Motiu tancament

En quan a l'avaluació de la intervenció, un 50% dels casos atesos al servei han finalitzat la seva intervenció amb "Assoliment d'objectius", un 19% ha estat "alta voluntària amb canvis", un 10 % "alta voluntària sense canvis", "un 11% han estat casos "derivats a altres serveis" després d'una valoració, un 12% s'ha quedat en la fase de valoració inicial.

7.10 PRIMERS AUXILIS EN SALUT MENTAL

És un programa preventiu en salut mental que ofereix formació sobre salut, salut mental, vida emocional i patiment psicològic i facilita eines i habilitats per a desenvolupar un pla d'actuació per a la detecció i acompanyament cap a un/a jove que es troba en situació de patiment psicològic.

L'objectiu general del projecte és instruir en coneixements i habilitar en tècniques de primers auxilis en salut mental a 3 poblacions diferent: A joves d'entre 16 i 25 anys, a la població adulta que treballa directament amb joves o conviu amb ells/es, com els professionals de l'àmbit educatiu, sanitari, social i comunitari i en tercer lloc a les famílies.

Durant aquest any 2022, s'ha dut a terme el programa de Primers Auxilis en Salut Mental Juvenil en Temps de COVID-19 realitzant els tallers formatius a tres poblacions destinàries i s'ha pogut avaluar el procés d'actuació. També s'han realitzat activitats i tasques derivades de l'acció formativa.

Les activitats realitzades de PASM-JUVE durant l'any 2022 han estat les següents:

1. Realització de 4 tallers per a adults professionals, en la seva majoria, docents (cadascun de 6 mòduls), 6 tallers per a famílies (cadascun de 3 mòduls) i 4 tallers per a joves (cadascun de 3 mòduls). Sent un total de 14 tallers de 57 sessions totals i una assistència total de 247 persones. Gener a Novembre 2022. Aquests tallers s'han dut a terme tant presencial com telemàticament
2. Realització de 4 tallers per a adults professionals (cadascun de 6 mòduls). Gener a Juliol 2022.
3. Realització de 4 tallers per a famílies (cadascun de 3 mòduls). Maig a novembre 2022.

4. Realització de 4 tallers per a joves (cadascun de 3 mòduls). Gener a Novembre 2022.
5. Espai de consulta oberta: 25.5 hores dedicades a atendre consultes, dubtes i aclariments arran dels tallers. Gener a desembre 2022.
6. Elaboració dels materials educatius del programa. Gener a desembre de 2022.
7. Revisió bibliogràfica i actualització dels continguts del programa. Gener a desembre de 2022.
8. Avaluació del programa a través de qüestionaris d'avaluació dels continguts. Gener a desembre de 2022. De les 87% de les persones que han respost el qüestionari post-avaluació han augmentat els seus coneixements en salut mental (el pre - avaluació ha estat de 71%).
9. Avaluació del programa a través de qüestionaris d'avaluació de la satisfacció. Gener a desembre de 2022. Un 89% de les persones han respost el qüestionari recomanarien aquest programa a poblacions similars, un 82% han comentat que era bastant útil o molt útil i un 83% que ha estat interessant.
10. Difusió del programa a serveis de la xarxa, recursos educatius i socials, a centres educatius secundaris i post-obligatoris i entitats diverses. Gener a desembre de 2022.
11. Difusió del programa a recursos socials. Gener a desembre de 2022.
12. Difusió del programa a centres educatius secundaris i post-obligatoris. Gener a desembre de 2022.
13. Difusió del programa a entitats diverses. Gener a desembre de 2022.
14. Coordinacions amb les organitzacions sol·licitants dels tallers. Gener a desembre de 2022.
15. Presentacions informatives del programa. Gener a novembre 2022.
16. Realització del seguiment d'assistència del programa i avaluació de la participació. Gener a desembre 2022.
17. Realització i distribució de tríptics de divulgació del programa.
18. Elaboració d'un capítol del llibre "Adolescencias: Nuevos retos, Nuevas transiciones": Programas comunitarios de promoción y prevención de los trastornos mentales en la población juvenil.
19. Realització d'informe per a l'Ajuntament de Barcelona sobre l'efectivitat dels PASM a nivell mundial.
20. Realització d'infografies de divulgació del programa. Gener a Desembre 2022.
21. Butlletins informatius Gener a Desembre 2022.
22. Aparició a les xarxes socials. Gener a Desembre 2022.

Al llarg del desenvolupament del programa PASM-JUVE s'ha promogut l'apoderament de la comunitat en termes de salut mental i suport social com a recursos preventius i de promoció de la salut mental. També com a acció per tal d'erradicar els efectes de l'estigma en salut mental i l'accés als recursos i serveis públics de salut mental adequada segons la circumstància.

Gràcies a la recerca de recursos, s'han pogut realitzar col·laboracions i contactes amb equipaments i entitats del món educatiu i social. A més de la integració d'estratègies de

promoció de la salut mental en els programes d'informació i conscienciació de salut mental.

Per acabar, el projecte ha mostrat un augment dels coneixements en salut mental i emocional, així com un augment de les habilitats d'apropament, escolta i suport emocional. La cerca d'ajuda per un problema de salut mental augmenta es perceben als professionals sanitaris com a persona de referència.

Del recull dels punts a millorar proporcionat pels participants s'ha trobat la necessitat de fer més hores de formació per conèixer amb més profunditat els temes i incloure més dinàmiques grupals i casos pràctics.

8. SERVEI D'ATENCIÓ EMOCIONAL A CENTRES EDUCATIUS DEL PLA DE BARRIS DE BARCELONA

8.1. DEFINICIÓ I FINALITAT

El Programa En Cercle Per a l'Acompanyament Emocional als centres educatius del Pla de Barris de la ciutat de Barcelona té la finalitat d'acompanyar els centres educatius en un procés de transformació pel que fa a l'acompanyament emocional a través de la gestió positiva i restaurativa de les relacions i del conflicte. L'horitzó és el de generar un canvi de mirada en la gestió de la convivència al centre educatiu per al benestar a tota la comunitat educativa incloent la satisfacció personal i el confort en aspectes psicosocials i, especialment, en l'àmbit acadèmic, relacional i de convivència.

La finalitat d'aquest programa s'inscriu en un moviment d'ampli abast sorgit en els països del món occidental. Aquest moviment inclou un diagnòstic i valoració de les necessitats de centres educatius on es constaten diferents dificultats aparegudes en el funcionament i els resultats dels sistemes educatius.

8.2 OBJECTIUS DEL PROGRAMA

L'objectiu principal és acompanyar i formar a l'equip educatiu en gestió positiva i restaurativa de les relacions i del conflicte.

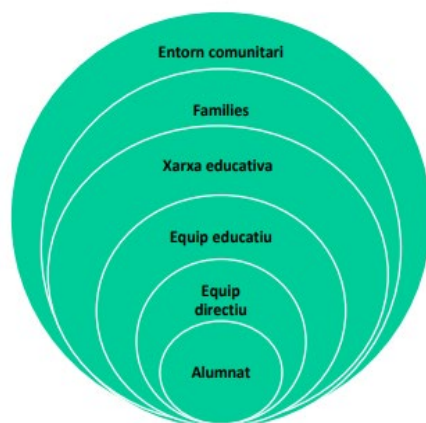
Els objectius concrets són:

- Promoure una mirada escolar restaurativa. Promoure una cultura escolar més inclusiva que posa les relacions interpersonals i la gestió positiva del conflicte en el centre de l'educació i té en compte tota la comunitat educativa.
- Desenvolupar competències restauratives en tot l'equip educatiu.
- Fomentar les competències emocionals de l'alumnat, des de la consciència i regulació emocional fins a la competència social i habilitats de vida i benestar.
- Millorar la capacitat de contenció i disminuir el malestar emocional des de la comunitat educativa per millorar la convivència escolar.
- Promoure l'adquisició d'eines i estratègies de la comunitat educativa en habilitats per a la gestió de les relacions i els conflictes des de l'enfocament restauratiu.

Aquests objectius es poden resumir en dos àmbits: gestió restaurativa de la convivència i acompanyament emocional.

8.3 POBLACIÓ DESTINATÀRIA

Per tal de garantir una atenció integral que permeti assolir els objectius del programa; les actuacions d'aquest van dirigides a diferents destinataris/es que conformen les comunitats educatives situades en zones especialment desfavorides a nivell social.

Gràfic 1: Població diana del programa

La població destinatària del Servei són els equips docents i l'alumnat de 44 centres educatius del Pla de Barris de la ciutat de Barcelona i, per tant, situats en zones especialment desfavorides a nivell social. La distribució territorial dels centres educatius fa que el Servei hagi de respondre a les necessitats amb una diversitat de situacions. Tretze centres d'educació infantil i primària al districte de Sants Montjuïc, 19 centres educatius als districtes de Nou Barris i Horta Guinardó (9 centres d'educació infantil i primària, 4 centres d'educació secundària i 5 instituts-escola) i 12 centres educatius als districtes de Sant Martí i Sant Andreu (8 centres d'educació infantil i primària, 2 centres d'educació secundària i 2 instituts-escola). En total els centres educatius suposen aproximadament 15.000 alumnes.

8.4 AVALUACIÓ DEL SERVEI

L'avaluació continuada del servei constitueix una part rellevant del projecte, sobre la qual es fonamenta l'anàlisi de resultats, la introducció de canvis i millores i la formulació del cercle de qualitat del programa.

A les memòries del servei es presenten els resultats de l'avaluació de la implementació del Programa en Cercle. Per a dur-la a terme, s'han realitzat les accions següents:

1. Registre d'activitats pel que fa al Servei d'Assessorament i Acompanyament Emocional del Programa.

A cada centre educatiu, cada professional ha hagut d'assenyalar les activitats corresponents al servei d'assessorament i acompanyament emocional incloent: a) programació anual de sessions de treball basada en metodologia restaurativa; b) sessions específiques amb l'equip directiu del centre de revisió de plans estructurals de manera que aquests incloguin la convivència restaurativa i l'acompanyament emocional; c) creació de materials destinats a promoure els cercles de diàleg dins de les aules; d) preparació de projectes, activitats i materials específics per complementar el suport a les necessitats de la comunitat educativa amb relació a l'acompanyament emocional i l'enfocament restauratiu global; e) sessions de treball en les que es fonamenta la

transferència de la mirada restaurativa i l'acompanyament emocional al centre, i f) realització de treball en xarxa amb altres figures.

2. Registre d'activitats pel que fa al Servei de co-docència.

A cada centre educatiu, cada professional ha hagut d'assenyalar les activitats realitzades i corresponents al servei de co-docència incloent: a) planificació conjunta i col·laborativa entre la persona professional del programa i l'equip educatiu de les activitats a desenvolupar a l'aula en co-docència i promovent la transferència de coneixements; b) modelatge de l'equip educatiu dins de l'aula per a la implementació dels cercles de diàleg com a eina per a la resolució positiva de conflictes i l'acompanyament emocional d'alumnat.

3. Registre sobre la formació Fem Cercles, Cuidem les Relacions.

A cada centre educatiu, cada professional ha hagut d'assenyalar si s'ha fet la formació, qui l'ha rebut, el nombre de participants i les hores de formació.

En aquells centres en què s'ha realitzat la formació, s'ha utilitzat el Qüestionari Post-formació adaptat (Albertí, 2015). Aquest qüestionari té com a objectiu valorar la incidència de la formació i/o intervencions en l'entorn professional i en el canvi de mentalitat en relació a la gestió de les relacions i el conflicte. Es divideix en tres blocs: 1) Valoració general (satisfacció, interès, transferibilitat, utilitat, reacció de l'alumnat i dificultats) ; 2) Transferència a l'aula de competències restauratives (escolta activa atenta i empàtica i comunicació no violenta), de metodologia restaurativa (temps de cercle, cercle de diàleg i preguntes restauratives) i canvi de mentalitat; 3) Transferibilitat al centre educatiu. És un instrument que combina preguntes quantitatives tipus Likert amb preguntes obertes de tipus qualitatives. Ha demostrat ser un instrument factible en el context educatiu en què es realitza el programa (Albertí, 2015).

4. Indicadors d'eficàcia i satisfacció

A cada centre educatiu, cada professional ha hagut d'assenyalar en relació als indicadors d'eficàcia i satisfacció: a) si s'han fet canvis en les estructures o documents de centre; b) el grau d'implementació de les mesures restauratives realitzades des del programa; c) si han assessorat l'equip educatiu per a la creació d'espais per a l'acompanyament emocional arrel de la implementació del programa; d) si s'han revisat patis i/o menjadors com a espais de convivència des de l'enfocament restauratiu global; e) registre d'absentisme i abandonament i d'altres mesures educatives; f) el clima de centre; g) la satisfacció amb el programa de l'equip directiu del centre; h) la satisfacció amb el programa de l'equip educatiu del centre, i i) la satisfacció amb les intervencions del programa de l'alumnat.

5. Registre de canvis, barreres i facilitadors associats a la implementació del programa des del punt de vista del professional.

A cada centre educatiu el professional del programa ha hagut d'indicar els canvis que s'han produït en el centre educatiu arrel de la tasca del professional així com els facilitadors i barreres trobats en el desenvolupament de les seves funcions i tasques segons les àrees següents: a) alumnat; b) equip docent; i c) famílies.

6. Registre de propostes de millora i de futur per a la implementació del programa des del punt de vista del professional.

El professional del programa a cada centre educatiu ha indicat propostes de millora i futur. Per a cada una d'elles ha indicat quina era la situació de partida, la definició de la proposta, exposar una justificació i descriure com es faria l'encaix de les diferents propostes en els centres educatius.

Per a l'avaluació de la capacitat dels professionals del SSAE en la formació de docents en habilitats socioemocionals s'han fet servir com a indicadors d'avaluació:

8.5 COORDINACIONS REALITZADES

En el curs escolar 2021-2022 s'han fet reunions de coordinació amb tots els professionals del SSAE cada dimecres de l' 1 de setembre al 31 de juliol en horari de 17:30h a 19:30h, excepte en la jornada intensiva (juny i juliol) que s'ha avançat l'hora de la reunió d'equip. S'han fet en la plataforma zoom i després es va canviar al meet.

S'han fet reunions per zones. I també s'han fet reunions amb activitat formativa dividint l'equip en dos grups: grup motor i grup novell (amb les noves incorporacions a l'equip per desenvolupar el programa).

També s'han creat dues comissions de treball:

- **Comissió de Formació**, on un grup de companyes van treballar en el que avui és el model consensuat que fem servir per la formació "Fem cercles, cuidem les relacions", que s'està impartint als claustres. Amb tres sub-comissions:
 - Mòdul 1
 - Mòdul 2 o d'aprofundiment
 - Documentació pre i post formació
- **Comissió documents**, la resta de l'equip va treballar amb la documentació de la N, endreçant i revisant ,entre d'altres, les fitxes d'activitats que vam anar penjant al llarg del curs.

8.6 FORMACIÓ

A continuació, es detallen les activitats de formació que s'han celebrat en relació al SSAE:

F13. PRÀCTIQUES RESTAURATIVES
F16. ENFOCAMENT RESTAURATIU GLOBAL
F17. CURA DE LA VEU
F19. EL BENESTAR SOCIOEMOCIONAL ALS CENTRES DOCENTS
F20. PROTECCIÓ DE DADES
F23. APROFUNDIMENT EN EL MODEL RESTAURATIU DE B. HOPKINS

8.7 RECERCA

Des del Departament de Recerca de l'Associació Centre d'Higiene Mental Les Corts, s'ha col·laborat en l'avaluació de la implementació del Programa en Cercle per l'Acompanyament Emocional i accions derivades. Els resultats de l'avaluació es recullen en els articles següents:

1. Mas-Expósito L, Triay M, Albertí-Cortés M, Amador-Campos JA i Lalucat-Jo L. Fem cercles, cuidem les relacions avaluació de l'impacte de la formació sobre l'enfocament restauratiu global dirigida a equips educatius del Pla de Barris de la ciutat de Barcelona. Àmbits de Psicopedagogia i Orientació. 2021 Nov; 55(3a. època): 82-89. <https://doi.org/10.32093/ambits.vi55.5031>

Resum: La formació Fem Cercles, Cuidem les Relacions és una formació en l'enfocament restauratiu global per a equips educatius del Pla de Barris duta a terme des del Servei de Suport i Atenció Emocional. L'objectiu d'aquest article és mostrar les dades d'avaluació d'aquesta formació pel que fa a la satisfacció general, el canvi de mirada en relació amb la gestió de les relacions i el conflicte, i, finalment, la transferència a l'aula i al centre dels processos restauratius proactius i responsius. S'ha utilitzat un qüestionari post-formació que té com a objectiu valorar la incidència de la formació en l'entorn professional i en el canvi de mentalitat en relació amb la gestió de les relacions i el conflicte. S'ha obtingut la resposta de 47 participants. En general, els resultats de l'avaluació indiquen un alt grau de satisfacció de les participants en relació amb el curs així com un alt grau d'interès en els continguts treballats. També mostren un nivell alt de transferència dels continguts a les aules incloent la pràctica de les competències socioemocionals així com de les metodologies treballades. S'espera que els resultats d'avaluació de la formació permeti disposar d'una estratègia dirigida a la millora de la cohesió i la convivència a les aules dels centres educatius i que sigui reproducible i escalable.

2. Mas-Expósito L, Amador-Campos JA, Triay M i Lalucat-Jo LI. (2021). Avaluació de dos anys de funcionament d'un servei de suport i atenció emocional en centres educatius d'alta complexitat del Pla de Barris de la ciutat de Barcelona. Educació Social, 76. Secció Intercanvi.

Resum: El servei de suport i atenció emocional (SSAE) de 27 centres educatius del Pla de Barris de Barcelona té la finalitat de millorar el desenvolupament integral de l'infant en el marc escolar, mitjançant un abordatge que inclogui les dimensions emocionals, socials, físiques i intel·lectuals. Aquest article descriu el SSAE i presenta una anàlisi de la seva implementació, després de dos anys de funcionament, tenint en compte: 1) els canvis associats al servei; 2) els facilitadors i barreres trobats; i 3) algunes propostes de millora i de futur. S'han examinat les memòries de centre seguint la metodologia d'anàlisi de documents. De l'anàlisi es desprèn que el SSAE garanteix el desenvolupament de competències socioemocionals i la cohesió i convivència a les aules. Els facilitadors i barreres identificats són amplis i inclouen factors al nivell de tota la comunitat educativa. S'hi suggereixen propostes de millora i de futur en la interrelació de: a) la filosofia i valors de centre; b) l'encaix, la coordinació i la col·laboració entre professionals; i c) la definició, funcionament i avaluació de les intervencions. Aquest servei es podria estendre a altres centres educatius amb característiques o necessitats diferents.

3. Mas-Expósito L, Canet O, Casañas R, Amador-Campos JA, Triay M i Lalucat-Jo L. (2022). El servicio de Atención y Apoyo Emocional en los centros educativos: experiencias de una nueva cultura escolar. *Revista de Psicopatología y Salud Mental*, 39, 111-121.

Resum: El Servei de Suport i Atenció Emocional dels centres educatius del Pla de Barris de Barcelona serveix per promoure un clima escolar positiu i habilitats socioemocionals. S'explora l'experiència dels seus professionals en relació amb canvis, barreres i facilitadors, als dos anys de funcionament, amb un estudi qualitatiu. Els professionals aprecien millores en els docents en el maneig positiu de les relacions i en les habilitats socioemocionals; respecte els alumnes, aprecien millores en les relacions. Els facilitadors i barreres percebuts inclouen la conceptualització integral del servei i la importància de la direcció i el claustre.

4. Mas-Expósito, L.; Krieger, V.; Amador-Campos, J.A.; Casañas, R.; Albertí, M.; Lalucat-Jo, L. Implementation of Whole School Restorative Approaches to Promote Positive Youth Development: Review of Relevant Literature and Practice Guidelines. *Educ. Sci.* 2022, 12, 187. doi: 10.3390/educsci12030187

Resum: L'enfocament restauratiu global en l'àmbit educatiu promou les relacions en la comunitat educativa i les habilitats socials i emocionals que són components bàsics per al desenvolupament positiu de la població infanto-juvenil. Segons el nostre coneixement, les revisions de la literatura sobre la implementació de l'enfocament restauratiu global en context educatiu no se centren específicament en aquest tipus d'enfocament i no són exhaustives. Aquest estudi realitza una revisió sistemàtica de l'evidència empírica sobre l'eficàcia de l'enfocament restauratiu global i desenvolupa guies pràctiques basades en l'evidència sobre els seus efectes. Tretze estudis van complir els criteris d'inclusió i es van desenvolupar 10 guies pràctiques basades en l'evidència sobre la implementació de l'enfocament restauratiu global. Es van identificar diversos estudis sobre l'enfocament restauratiu global amb resultats positius pel que fa a la millora de les habilitats socials i emocionals, i el comportament. El nivell més alt d'evidència científica

és per a l'educació secundària on es recomanen dos models d'enfocament restauratiu global. Tot i que la nostra revisió suggereix que és necessària una investigació metodològica més rigorosa, també assenyala que l'evidència disponible sobre la implementació de l'enfocament restauratiu global és encoratjadora. Es podria utilitzar en totes les etapes educatives per fer front a la diversitat i la inclusió alhora que es fomenta una cultura escolar de pau basada en la gestió positiva de les relacions i els conflictes.

5. Mas-Expósito, L., Amador-Campos, J., Di Masso Tarditi, A., Casañas, R., Lalucat-Jo, L. Els cercles de paraula. Una línia estratègica d'intervenció als centres educatius del Pla de Barris de la ciutat de Barcelona. *Àmbits de Psicopedagogia i Orientació*. ÀÀF Àmbits de Psicopedagogia i Orientació. 2022, 55, 39-52. <https://doi.org/10.32093/ambits.vi5750470>

Resum: El Servei de Suport i Atenció Emocional (SSAE) dels centres educatius del Pla de Barris de Barcelona serveix per promoure un clima escolar positiu i les habilitats socioemocionals. L'objectiu d'aquest article és explorar l'experiència dels seus professionals en relació amb la implementació d'una línia estratègica del servei, els cercles de paraula. En concret, s'explora la seva utilitat, els facilitadors i barreres que han incidit en la seva implementació i les propostes de futur que podrien ajudar a millorar-los. Es realitza un estudi descriptiu qualitatiu amb dos grups focals. Els resultats mostren la utilitat dels cercles de paraula en tant que faciliten el coneixement de l'altre, permeten el treball de competències socioemocionals i de valors. De la valoració dels facilitadors i barreres es destaca la importància de la participació dels tutors, de flexibilitat en la implementació, la capacitació per dur-los a terme, el seu encaix amb els objectius de les direccions dels centres i les administracions locals, entre d'altres. Aquest treball permet avançar en el coneixement dels cercles de paraula i la seva aplicació en el context escolar. Aquest coneixement és important per poder dissenyar, adaptar i millorar la línia estratègica del SSAE i el propi servei.

6. Mas-Expósito, L.; Krieger, V.; Amador-Campos, J.A.; Casañas, R.; Albertí, M.; Lalucat-Jo, L. (2022). Pocket Restorative Practice Approaches to Foster Peer-Based Relationships and Positive Development in Schools. *Educ. Sci.* 12, 880. <https://doi.org/10.3390/educsci12120880>

Resum: En el món educatiu, la implementació de pràctiques restauratives s'associa a una millora del clima escolar, la disciplina i la gestió del conflicte. Hi ha algunes revisions sistemàtiques sobre la implementació d'enfocaments parcials de pràctiques restauratives a centres educatius, però estan restringides pel que fa a les pràctiques incloses, els resultats i el disseny de l'estudi. A més, cap d'elles sembla incloure recomanacions basades en l'evidència per a la seva implementació. Aquest tracta aquestes limitacions realitzant una revisió sistemàtica de l'eficàcia dels enfocaments restauratius parcials i desenvolupant guies pràctiques basades en l'evidència. Dinou estudis van complir els criteris d'inclusió i es van desenvolupar divuit guies pràctiques basades en l'evidència. La implementació d'enfocaments restauratius parcials sembla ser més habitual en educació secundària i es pot utilitzar per millorar les habilitats i les

relacions socials i emocionals, així com per tractar i prevenir conflictes alhora que es canvia la cultura escolar en termes disciplinaris. La major evidència disponible és un model específic de mediació que es recomana per disminuir els nivells d'agressivitat a l'educació primària. Les nostres guies pràctiques poden oferir suport per millorar la qualitat de les accions de prevenció i intervenció utilitzades als centres educatius. La implementació d'aquest tipus d'enfocaments pot ajudar a promoure la salut mental i el desenvolupament de la població infanto-juvenil, i fer front a problemes com l'assetjament escolar, que són qüestions públiques importants a la comunitat educativa.